Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-01-00014/2014-08
Датум: 25.05.2017.
Немањина 22-26
Београд

На основу члана 15. став 4. и члана 20. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 25/15), члана 192. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), члана 23. став 2. и 24. став 2. Закона о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 79/05, 101/07 и 95/10) и чл. 5., и 37. став 5. Закона о министарствима ("Службени гласник РС", број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15-др. закон), решавајући по захтеву оператера "FCC EKO" д.о.о. Мокролушка Нова бр. 5, 11000 Београд-огранак Лапово, Ратника солунског фронта бб, за издавање интегрисане дозволе бр. 353-01-00014/2014-08 од 06.01.2014. године, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, државни секретар по овлашћењу број 119-01-51/26/2016-09 од 25.10.2016. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е
о издавању интегрисане дозволе

Издаје се интегрисана дозвола регистарског броја 9 оператеру "FCC EKO" д.о.о. Мокролушка Нова бр. 5, 11000 Београд-огранак Лапово, Ратника солунског фронта бб, за целокупан рад регионалне санитарне депоније и обављање активности одлагања неопасног отпада, на локацији "Врбак" у Лапову, катастарске парцеле бр. 666 КО Лапово, и утврђује следеће:

I ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Општи подаци о интегрисаној дозволи

Интегрисана дозвола регистарског броја 9 издаје се оператеру "FCC EKO" д.о.о. Мокролушка Нова бр. 5, 11000 Београд-огранак Лапово, Ратника солунског фронта бб, за целокупан рад регионалне санитарне депоније и обављање активности одлагања неопасног отпада, на локацији "Врбак" (у даљем тексту: Оператер), сходно Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Уредби о врстама активности и

постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", број 84/05), Правилнику о садржини и изгледу интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", број 30/06), Уредби о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима ("Службени гласник РС", бр. 84/05) и Уредби о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета животне средине и одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи ("Службени гласник РС", број 84/05).
Према горе наведеној Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, Оператер припада постројењима и активностима за које се издаје интегрисана дозвола и то дефинисана под тачком 5. Управљање отпадом, подтачка 5.3. Депоније које примају више од 10 t отпада на дан или укупног капацитета који прелази 25.000 t, искључујући депоније инертног отпада.
У складу са наведеним, Оператер се обратио надлежном органу, Министарству пољопривреде и заштите животне средине, за издавање интегрисане дозволе.

2. Општи подаци о постројењу

Регионална санитарна депонија се налази са десне стране пута Лапово-Свилајнац, на удаљености од око 1,5 km од аутопута Е-75 Београд-Ниш и на око 3 km од пута Р-214 Марковац-Лапово-Јагодина и железничке пруге Београд-Ниш. Депонија се налази на катастарској парцели бр. 666 КО Лапово. Оператер се бави сакупљањем, селекцијом и одлагањем неопасног отпада на депонију. Отпад се сакупља са територије Лапова, Раче, Деспотовца, Баточине, Жабара, Жагубице и Тополе. Површина комплекса земљишта износи 210.645 m^2 а пројектовани капацитет депоније износи 2.300.000 m^3 отпада, што одговара периоду одлагања дужем од 25 година. Депонија је почела са радом у јулу 2009. године. Од 01.07.2009. године до 1.05.2017. године депоновано је 167.630m^3 отпада. Предвиђено је да се процес одлагања обавља у три фазе које сачињавају више сектора, након чега следи затварање депоније.
Овом дозволом је обухваћена прва фаза одлагања отпада.
Рад се обавља у једној смени у периоду од 8:00-16:00 часова (са изузетком унапред уговореног одлагања), 5 радних дана, 261 дан годишње. Депонија је суботом, недељом и празницима затворена, осим у случају унапред уговореног довожења отпада на одлагање.
У тренутку издавања дозволе број запослених на депонији је 13.

Напомена о поверљивости података и информација

На основу члана 9. став 1. тачка 10. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Оператер је уз захтев за добијање интегрисане дозволе доставио надлежном органу Изјаву којом се потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности. Овом изјавом потврђено је да јавност има приступ захтеву за издавање интегрисане дозволе у целини, осим информација назначених у изјави, које садрже пословну тајну и за које је приступ јавности ограничен.

3. Информација о усаглашености

Захтев за добијање интегрисане дозволе, број 353-01-00014/2014-08, који је Оператер поднео, у складу је са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања

животне средине, Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", број 30/06 и 32/16) и Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима ("Службени гласник РС", број 84/05 и 32/16). Захтев за добијање интегрисане дозволе садржи све податке као и сву потребну документацију прописану поменутим Законом.

II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ И ОЦЕНА ЗАХТЕВА

1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет

Санитарно депоновање је поступак одлагања неопасног отпада, који подразумева низ техничко-технолошких мера у циљу заштите животне средине: изолацију тла водонепропусном подлогом, санитарно одлагање уз дневно прекривање одложеног отпада инертним материјалом, контролисано прикупљање депонијских гасова, контролисано прикупљање процедних вода, итд. Активност одлагања отпада се обавља на телу депоније, које је изграђено од водонепропусних слојева, уз примену најбољих доступних техника. Тело депоније је опремљено дренажним слојем чија је функција сакупљање и одвођење процедне воде. Системом цеви, шахтова и пумпи процедна вода се одводи до базена за сакупљање процедне воде, а одатле се системом рециркулације враћа на тело депоније. На депонији "Врбак" одлаже се чврсти неопасан отпад из домаћинства, комерцијални комунални отпад и инертни индустријски отпад, као и отпад који се користи као технолошки материјал за прекривање депонованог отпада. Отпад који се сакупља са територије коју покрива Оператер долази на локацију депоније камионима асфалтираним прилазним путем до објекта са колском вагом. Први корак при преузимању отпада је провера документације, провера порекла отпада и тежине отпада методом мерења на колској ваги. Уколико је технички изводљиво, отпад се проверава визуелно током мерења а друга визуелна провера се врши од стране техничара депоније приликом пражњења возила. Камион се празни у радним зонама на телу депоније које се дефинишу свакодневно. На овај начин знатно се убрзава сам процес депоновања, док су ефикасност и практичност на највишем могућем нивоу. Руте до радне зоне тела депоније су обележене путоказима и саобраћајним знацима. Строго је забрањено одлагање отпада ван радне зоне, одређене за предметни дан. Након истовара отпада на тело депоније врши се његово распростирање и компактирање радним машинама, булдожером и компактором. Радне зоне су оквирних димензија 30x60 m. На крају сваког дана радна зона се прекрива слојем земље или грађевинског отпада. Приликом депоновања увек се води рачуна да препоручена дебљина слоја не прелази 0,5 m како би се омогућило ефективно сабијање отпада. Вертикално стварање тела депоније се изводи прављењем спратова од око 2 m висине. Записник о локацији и висини одложеног отпада се води свакодневно кроз дневник депоније. Пре почетка одлагања отпада на сваки од нових сектора, исти мора бити повезан на главни одвод процедне воде. Камион се након пражњења одвози до навоза за чишћење где се врши прање точкова и шасије, пре изласка камиона са депоније.

Лаки материјали који се могу разносити ветром и материјали који стварају прашину се прекривају одговарајућим грађевинским отпадом ради превенције разношења или подизања

ситне прашине, чиме се спречава присуство сувише прашине у ваздуху, разношење ситних комада папира, пластике и других лаких материјала, као и појава непријатних мириса. Поред тога, у циљу спречавања разношења поменутих материјала користи се систем полупокретних и покретних мрежастих преграда на различитим врстама држача у зависности од сврхе преграде (висина и тежина основе). Превенција ширења прашине такође се врши орошавањем депоније уз помоћ прскалице процедном водом из базена за сакупљање процедне воде, као и водом из базена за сакупљање површинске воде.
Рекултивација се обавља фазно пратећи динамику изградње депоније, чиме се умањује активна површина депоније, а тиме и количина настале процедне воде. Површинска изолација и биолошка рекултивација се спроводе на телу депоније након попуњавања засебних сектора, на основу одобрене пројектне документације и у зависности од брзине слегања депоније. Континуирана рекултивација у комбинацији са системом за активно сакупљање гаса (дегазација) спречава негативан утицај депонијских гасова на животну средину. Након стварања одређене количине депонијски гас ће се спаљивати на пламенику, а у каснијим фазама се може размотрити и могућност коришћења гаса за добијање енергије. На депонији "Врбак" одлаже се и азбестни отпад (претходно третиран и преведен у нереактиван опасан отпад) у посебну касету која се налази у сектору СЗ саме депоније, а простор за одлагање претходно третираног азбестног отпада је димензија 15x15 m. Касета је намењена само одлагању отпада који садржи азбест, одвојено од осталог отпада на депонији и са свих страна је изолована инертним материјалом (земљом). Дневно прекривање се врши на начин да се спречи ослобађање азбестних влакана у животну средину. Касета је ограђена и обележена видљивом таблом. Комплекс целе депоније чини следећа инфрастуктура:

Приступни пут

Приступни пут повезује постојећи асфалтни пут Лапово-Свилајнац са путем који пролази дуж комплекса депоније са осталим објектима. Дужина деонице је 15 m са потребним радијусима лепеза на делу уклапања на асфалтни пут Лапово-Свилајнац. Постоје два одвојена улаза на депонију. Један од њих обезбеђује прилаз административној згради и паркингу. Други обезбеђује прилаз асфалтираној површини унутар круга саме депоније, где је постављена колска вага са кабином на средини пута. Цео пут има две коловозне траке, свака по 3 m широка, са неасфалтираном ивицом ширине 0,25 m, тако да је укупна ширина пута 6,5 m. Пут је покривен мешавином асфалта и бетона.

Сервисни пут

Сервисне саобраћајнице и манипулативне површине користе се за кретање возила за сакупљање отпада пре и после одлагања њиховог садржаја и за прилаз свакој од зграда комплекса. Део ове инфраструктуре су такође и асфалтиране зоне унутар радних површина. Сервисни пут и асфалтиране зоне прекривене су мешавином асфалта и бетона. Вода се уклања са путева путем прикључака кишне канализације кроз сепараторе уља и масти у интерни бетонски канал. Део пута води до врха периферне бране тела депоније. Пут је нагнут (3%) супротно од тела депоније.

Административна зграда

Административни објекат са унутрашње стране је висине 2,7 m, површине 20x14 m, са једноводним кровом. Оперативна зграда садржи санитарне просторије, оставе и канцеларије за запослене. Зграда се загрева радијаторима, централним грејањем на пелет од дрвета. Вода за санитарне и техничке потребе обезбеђена је преко бунара за техничку воду. Санитарна вода се сакупља у септичку јаму која се по потреби повремено празни од стране јавно-комуналног предузећа. За пиће запослених се користи флаширана вода. Испред административне зграде је направљен асфалтирани простор који служи као паркинг за возила запослених и посетилаца.

Колска вага

Депонија је опремљена колском вагом мерног опсега од 0 до 30 тона. Колска вага се састоји од ваге која је направљена од гвожђа и бетона и уграђена је у пут а њена дужина је 18 m. Подаци добијени мерењем скенирају се сензорима и обрађују у радној кабини колске ваге. Систем мерења и регистар возила контролише се посебним софтвером главног рачунара. Кабина колске ваге је дизајнирана тако да омогућава директну комуникацију и размену докумената између оператера на колској ваги и возача возила које се мери. Софтвер система за одвагу омогућује регистрацију отпада укључујући податке о: врсти, пореклу, превозу, саставу (квалитету), месту и времену одлагања отпада. Софтвер колске ваге омогућава преношење података потребних за фактурисање и регистовање отпада у складу са важећим законима који се односе на управљање отпадом. Ови подаци се могу користити и за статистику о количинама, пореклу и саставу отпада на депонији и складиштење ових података омогућава будуће провере депоније. Како је систем за одвагу званично сертификован и калибрисан (комерцијална колска вага) може се користити и за спољно контролно вагање (ван шпица). Гарантован капацитет система за мерење је једно возило у 5 минута, укључујући писану документацију.

Навоз за чишћење возила

Намена навоза за чишћење је прање точкова, шасије и надградње камиона, који излазе са депоније. Окно са састоји од армиранобетонске површине нагнуте ка дренажном сабирном каналу у средини, косих прилазних површина и бочних бетонских зидова. Близу окна је струјни прикључак за укључење покретне радне машине за прање под притиском и стојећи прикључак за воду.

Тело депоније

Депонија је изграђена формирањем укопаних касета које су опремљене технологијом у складу са одобреном пројектном документацијом. Тело депоније приближно је правоугаоне површине са једном дужом страном која је заобљена, величине око 130x120 m. Цела зона тела депоније окружена је периферним каналом који омогућава да површинска вода из окружења не доспе до тела депоније. Дно тела депоније је обложено и подељено на секторе тако да је омогућено раздвајање чисте атмосферске воде и процедне воде (лимитирање контаминације воде). Техничко и геолошко истраживање је показало да дно тела депоније садржи шљунковито-песковито земљиште са коефицијентом пропустљивости $kf = 10^{-6} - 10^{-7}$ ms^{-1}, тако да је направљена комбинована изолација која се састоји од два слоја глине 2x250

mm и HDPE фолије 2,0 mm дебљине. Равна шљунковита дренажа налази се изнад слојева изолације тела депоније. Дренажа је дебљине 30 cm и сакупља процедну воду, која се потом спроводи кроз дренажну цев путем главних шахти за сакупљање до базена за сакупљање процедне воде. Рекултивација тела депоније се спроводи у складу са одлагањем отпада. Отпад се одлаже тако да одмах ствара коначни облик тела депоније које ће бити континуирано рекултивисано.

Метода изолације тела депоније и заштита земљишта од негативних утицаја укључује слојеве тела депоније приказане на Слици бр. 1:

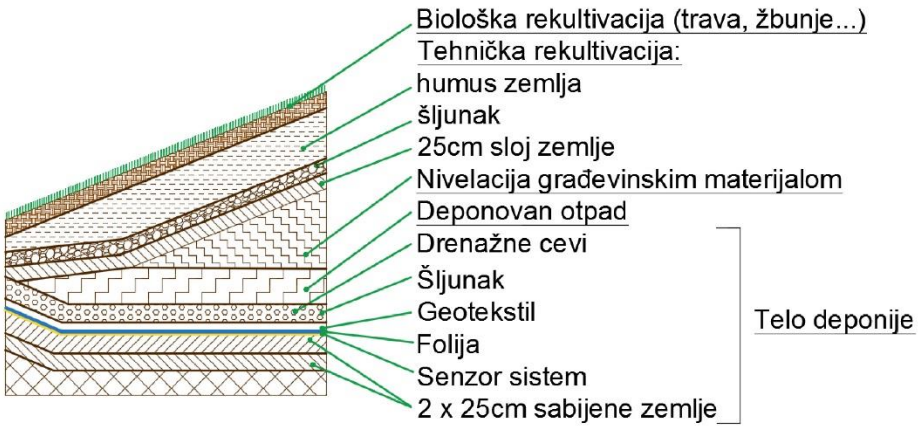
1 слој: Комбинована изолација дна депоније уз помоћ два водонепропусна слоја глине дебљине 250 mm након сабијања;

2 слој: Сензор систем којим је могуће перманентно проверавање компактности земљишта и целовитости HDPE фолије (до 5 година након спровођења);

3 слој: HDPE фолија високе густине, 2,0 mm дебљине, спојена и тестирана на компактност;

4. слој: Геотекстил дебљине 4,0 mm, 600 g;

5. слој: Дренажа направљена од шљунка величине зрна 8-32 mm према квалитету OeHOPM и HDPE пречника 225 mm, перфорирана, PH 10 квалитет цеви, које омогућавају сигурну дренажу инфилтрираних вода у базен за процедне воде

Слика 1. Пресек слојева тела депоније

Базен за сакупљање процедне воде

Овај базен је главни водоводни систем тела депоније. Намена му је сакупљање и складиштење процедне воде која се користи за орошавање отпада чиме се спречава разношење прашине. Базен је затвореног типа, а земљана структура је изолована глином и изнутра обложена HDPE фолијом дебљине 2,0 mm. Конструкција је нетипичног облика,

димензија основе 25x35x2,5 m са заобљеним угловима и запремине 1.520 m^3. Бочна комора је опремљена пумпом високог притиска за рециркулацију воде на тело депоније. Пумпа је повезана са одводном цеви која се завршава у шахту у којем се налази вентил који регулише систем рециркулације.

Дренажни систем за процедну воду

Главна улога је сакупљање воде са индивидуалних оперативних сектора тела депоније и одвод кроз црпни шахт у базен за сакупљање процедне воде. Главна цев колектора има улогу сакупљања, а шахте су изграђене на местима где се спајају дренажне цеви из засебних делова тела депоније. Оне омогућавају регулацију дотока из индивидуалних сектора у главни колектор. Сваки шахт је снабдевен пропусним вентилом и сифоном. Гравитација је искоришћена за кретање воде кроз главну цев колектора у црпни шахт крај базена за процедну воду, који се затим препумпава (због недостатка природног пада) у базен за процедне воде, где се акумулира.

Базен за сакупљање површинске воде

У овом базену се сакупљају воде из навоза за чишћење возила, као и атмосферске воде које су покривене кишном канализацијом, а прошле су кроз сепаратор масти и уља. Смештен је у североисточном делу комплекса депоније, а вода из овог базена служи, по потреби, за орошавање депоније или као противпожарна вода. Базен је пројектован је тако да има два дела, која су физички одвојена земљаном преградом. На једном делу је постављена HDPE фолија дебљине 2,0 mm и површине 470 m^2, док је укупна запремине 360 m^3 и у чијем делу се вода задржава да би се користила за више намена на објекту. Други део је без фолије, укупне површине 1.250 m^2, запремине 1.520 m^3 и служи као упојни бунар у који се прелива вишак чисте воде из првог дела базена.

Систем за површинску воду

Овај систем одводи сву атмосферску воду са поплочаних радних површина и свих манипулативних површина. Атмосферска вода се сакупља у канализационим отворима и доводи до сепаратора масти и уља где се врши њихово пречишћавање. Потом вода наставља кретање природним падом до интерног бетонског канала који се улива у базен за сакупљање површинске воде. Вода са кровова административне зграде се слободно одводи у околни терен.

Санитарна канализација

Служи за одвођење свих канализационих вода из административне зграде до септичке јаме, која се празни по потреби од стране надлежног јавно комуналног предузећа.

Систем за дегазација

Дегазација се врши активним системом који чине биотрнови и гасни бунари. Систем за дегазацију омогућава сакупљање и исисавање депонијског гаса по цевоводима по висини тела депоније до регулационих шахти и узимање узорка за анализу путем затварача на крају.

Депонијски гас се путем одвојеног цевовода од сваке регулацијске шахте доводи до пумпне станице. Цевовод је направљен са минималним падом од 1% према кондезацијској шахти. Пре уласка у станицу, направљена је кондезацијска шахта која ће празнити цевоводе за сакупљање.
Овај активни систем за дегазацију састоји се од пумпне станице за депонијски гас и горионика и биће повезан за кондезацијску шахту након почетка стварања квалитетног депонијског гаса. Сакупљени гас се за сада, због мале концентрације, не сагорева пламеником нити се користи за производњу топлотне или електричне енергије. Након формирања довољне количине депонијског гаса, исти ће се спаљивати на бакљи или користити за добијање електричне и топлотне енергије.

Обезбеђење депоније

Око целог комплекса депоније постављена је ограда висине 2,5 m, начињена од жичане мреже и укључује 3 реда бодљикаве жице на челичним стубовима изнад челичног плетива. Ограда има главну капију са два улаза.На улазу у комплекс депоније постоји метална табла са информацијама о власнику депоније и радном времену.
На локацији санитарне депоније у Лапову је стално присутно физичко обезбеђење, 24 часа дневно, свим данима у месецу. Врши се свакодневна евиденција свих возила која улазе у сам комплекс, као и легитимисање свих особа који нису запослени у компанији, а који приступају комплексу депоније.
Захваљујући техничком и физичком обезбеђењу, као и постојањем интерних процедура које се тичу уласка у комплекс депоније, свим неовлашћеним лицима је онемогућено присуство чиме је у потпуности успостављена контрола.

Извор воде

Извор техничке воде је бунар који је у непосредној близини управне зграде. Дубина бунара је 13,30 m, а капацитет 3,5 l/s. Бунар се периодично дезинфикује, а узорци воде се редовно анализирају (квартално). Пошто бунар служи за техничку воду, за пиће се користи флаширана вода.

Систем за снабдевање електричном енергијом

С обзиром да се депонија налази ван насељеног места још увек није спроведена мрежна електрична енергија. До извођења сталног електроенергетског прикључка депонија се напаја електричном енергијом помоћу два агрегата на дизел гориво снаге 40 kW и 30 kW за које постоји одобрена техничка документација. Дизел гориво се доноси на дневном нивоу у канистерима у количини потребној за рад агрегата тог дана. Предвиђени стални електроенергетски прикључак је преко трафостанице 10/0,4 kW 630 kWA и кабловског подземног вода до трафостанице 35/10 kW у Лапову. Пројекат трафостанице је урађен у свему према претходним условима ЕД Електрошумадије Крагујевац и по типу је МБТС (монтажно бетонска трафо станица).

Заштитно зеленило

Објекти на депонији су изграђени тако да се визуелно уклапају са околином. Више дрвеће је засађено дуж западне ограде депоније чиме је формиран заштитни вегетациони појас. Травњак са скупинама ниског дрвећа и грмова су формирани око административне зграде и улаза у комплекс депоније за возила. Зоне које су планиране за будући развој нису уређене. Заштитни вегетациони појас садржи скупине дрвећа и густих зелених грмова. Непрекидни појас зимзелених грмова је формиран на улазу за возила. Приликом сађења биљака узет је у обзир период од 2 године који је потребан за пуштање корења. Жбунасто дрвеће захтева чишћење и подрезивање сваких 5 година.

Систем за мониторинг подземних вода

У циљу мониторинга подземних вода на три места су лоцирани пијезометри, а четврти пијезометар је бунар за напајање техничком водом, који служи као пијезо бунар, и лоциран уз административну зграду. Пијезо бунар П1 је лоциран поред базена процедних вода, други П2 је лоциран у источном углу комплекса депоније и трећи П3 је лоциран у јужном делу комплекса. Дубина пијезо бунара П1 износи 8 m, бунара П2 износи 10,90 m, док је дубина П3 7,2 m. Дубина бунара за напајање износи 13,3 m. Бушотине за надгледање омогућавају узимање узорака подземне воде. Постављени су у смеру кретања подземних вода.

Складиште отпада

Простор за привремено складиштење отпада који се генерише на локацији је ограђен жичаном оградом и наткривен, на избетонираној подлози. Део који је намењен привременом складиштењу опасног отпада (акумулатори, филтери, отпадна уља, зауљене крпе и др.) је закључан и приступ има само одговорно лице. Опасан отпад се може складиштити на локацији до 12 месеци.

Рекултивација тела депоније

Рекултивација се спроводи фазно у складу са фазном изградњом и затварањем сегмената депоније. Ова мера умањује активну површину депоније и самим тим смањује количину процедне воде. Одлука о томе када и колика ће површина бити рекултивисана доноси се на основу процене оперативних аспеката и климатских услова локалитета. Изградња техничких рекултивационих слојева може се довршити након што се тело депоније формира у коначан облик.
Током наредних вегетацијских циклуса, рекултивисани слојеви ће бити изложени биолошкој мелиорацији-сејању. Пројектовани нагиб тела депоније мора бити у складу са пројектом чак и после слегања. Због тога се слегање мора континуирано процењивати и периферни нагиби тела депоније морају се стварати у складу са тим и пре мелиорације како би се достигао тражени облик.
Нагиби и рељеф депоније ће имати око три мерне тачке по сектору. Две од њих ће бити постављене на прегибу падине, а једна на врху тела депоније. Ове тачке се редовно премеравају и брзина њиховог слегања се представља као кривина. Чим брзина слегања падне на одређени ниво и други горе поменути аспекти се испуне, формирање слоја за рекултивацију се завршава.

По престанку експлоатације и коначном затварању депоније, мора се вршити стална контрола гасова и процедне воде, све док се не установи да се у току шест месеци до годину дана, концентрација гаса и процедне воде смањила на минимум.

2. Критеријуми за прихватање отпада на депонији

На депонију "Врбак" прихвата се само отпад који испуњава критеријуме за прихватање отпада за сваку класу депоније. На депонију се може одложити:

1. Комунални отпад;
2. Неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада;
3. Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депоније неопасног отпада

Азбестни отпад одлаже се на депонију у посебне касете, видљиво означене и намењене одлагању азбестног отпада, одвојено од осталог отпада на депонији, а дневно прекривање врши се на начин којим је онемогућено ослобађање азбестних влакана у животну средину
Азбестни отпад одлаже се на депонију, без претходне анализе елуата у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и посебним прописом, ако: не садржи друге опасне материје, осим чврсто везаног азбеста; обухвата грађевински отпад који садржи чврсто везани азбест и остали чврсто везани азбестни отпад. Касета је укупне порвшине 3.750 m² и налази се у сектору С3, а простор за смештање азбеста је димензија 15x15m, обележена видљивом таблом за одлагање отпада који садржи азбест. Касета је са свих страна одвојена од осталог отпада HDPE фолијом дебљине 2 mm. Позиција касете за одлагање отпада који садржи азбест дат у Прилогу 4 Радног плана за управљање отпадом.
Возило које транспортује нереактиван опасан отпад намењен трајном збрињавању на депонији у касети за нереактиван опасан отпад мора бити претходно најављено, како у складу са законом тако и у складу са интерним процедурама мин. 48 h пре доласка како би се на локацији обезбедили адекватни услови. Предметни отпад мора бити упакован у складу са правилником/законом и мора поседовати адекватну документацију (документ о кретању отпада, путни налог, отпремницу, превозницу, извештај овлашћене акредитоване лабораторије о карактеру отпада, итд). Након утврђивања исправности документације возило се упућује на истовар. Манипулација се врши адекватним манипулативним средством у зависности од услова директно из возила у касету, или на манипулативни простор, а одмах након истовара целокупног возила у касету. Приликом сваког истовара отпада који садржи азбест на локацији су присутна два обучена радника. Након затварања касете у којој је одложен азбестни отпад забрањене су било какве додатне активности (отварање касете, копање, бушење и друго), како би се спречило ослобађање азбестних влакана и прашине у животну средину.

<u>Прихватање неопасног индустријског отпада</u>

Неопасан индустријски отпад се прихвата ако испуњава граничне вредности параметара према листама параметара за испитивање отпада за одлагање, а све у складу са препоруком овлашћене акредитоване лабоираторије за испитивање отпада.

Прихватање солидификата и осталих продуката третмана на одлагање

За одлагање на депонију се може прихватити производ након поступка третмана отпада опасних карактеристика односно солидификат, као и други производи који могу настати након третмана отпада а у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније. Предметни производ третмана може се прихватити за одлагање, уколико након испитивања од стране овлашћених акредитованих лабораторија за испитивање отпада, задовољи прописане граничне вредности захтеваних параметара.
Детаљи о депоновању и критеријумима за прихватање отпада које је дозвољено депоновати се налазе у Радном плану посторојења за управљање отпадом (Прилог 3) "Упутство о критеријумима за прихватање или неприхватање отпада на депонију".
Оператер поседује два мобилна постројења за третман неопасног и опасног отпада у којима се отпад третира на локацији генератора отпада. За рад мобилних постројења Оператер поседује дозволе издате од стране надлежног органа.
Мониторинг процеса рада депоније "Врбак" врши се у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС" бр. 92/2010).

При одлагању отпада на депонију поштују се процедуре и режим рада депоније који се односи на:

- режим кретања и процедуре рада за сва возила која улазе у комплекс депоније;
- правила која се примењују приликом одлагања отпада;
- контролу технолошког процеса рада депоније;
- контролу настајања и квалитета процедне и пречишћене течности на депонији;
- контролу издвајања гаса.

Процедуре и режим рада депоније који се спроводи при технолошком процесу (у складу са Прилогом 5 Уредбе о депонијама):

1) Режим кретања и процедуре рада за сва возила:

- контрола отпада на улазу (врши се на улазу депоније "Врбак");
- мерење отпада преко колске ваге (врши се на улазу депоније "Врбак");
- кретање сервисним саобраћајницама до активног дела депоније;
- истовар отпада на плански предвиђено место – радна површина депоније;
- прање и дезинфекција празног возила након истовара;
- одлазак чистог возила са депоније или привремено паркирање на предвиђено место;
- у радној зони депоније налазе се возила за распростирање и компактирање отпада.

2) Правила која се примењују приликом одлагања отпада:

- одлагање отпада започиње на најнижој коти депоније;

- обезбеђивање да дневна радна површина буде што мања;
- свака довезена шаржа отпада се одмах распростире и компактира;
- "ћелије" и "слојеви" отпада се формирају до пројектоване висине;
- обезбеђивање пројектованих нагиба радне површине;
- обезбеђивање свакодневног покривања радне површине инертним материјалом;
- обезбеђивање и дефинисање појединачних сегмената на телу депоније за све врсте отпада који се прихватају на депонији;

3) Контрола технолошког процеса рада депоније:

- контрола врсте и количине истовареног отпада
- контрола врсте и количине издвојених секундарних сировина
- контрола спровођења пројектованог технолошког процеса експлоатације депоније;
- контрола одржавања тела депоније и саобраћајница;
- контрола узрочника заразе;
- контрола количине и квалитета процедне течности;
- контрола састава и количине издвојеног гаса;
- контрола заштите радника.

4) Контрола настајања и квалитета процедне и пречишћене течности на депонији – контрола процедне и пречишћене течности на депонији треба да се врши свакодневно на основу следећих параметара:

- температура на улазу у пројектовани објекат и температура околног ваздуха;
- pH вредност процедне течности на улазу и пречишћене течности на излазу из пројектованог објекта;
- потрошња перманганата;
- БПК (биолошка потрошња кисеоника).

5) Контрола издвајања гаса - контрола издвајања гаса састоји се од праћења његовог састава и количине, посебно метана (CH_4), угљен диоксида (CO_2) и кисеоника (O_2). Контролу депонијског гаса у погледу садржаја H_2S, H_2 вршити уколико су ови гасови присутни у депонијском гасу.

Састав отпада на депонији се одређује једном у пет година, а у депонијској лабораторији која ће се према Програму мера прилагођавања формирати до 1.09.2017. године, вршиће се дневне контроле процедних и пречишћених вода.

Мониторинг стања животне средине се спроводи и планирано је да се спроводи у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније којом се ближе прописују и услови за количине биоразградивог отпада које се могу одложити, начин и процедуре рада и затварања депоније, садржај и начин мониторинга рада депоније.
Прилог 11 захтева за издавање интегрисане дозволе чини План за затварање постројења у којем је дат опис мера које ће се предузети након затварања депоније "Врбак". Пошто се депонија гради у 3 фазе, када се фазе буду попуниле приступиће се рекултивацији.

Мониторинг рада депоније спроводи се у току активне фазе депоније, и без обзира у којој фази се налази депонија. Мониторинг се може поделити на следеће активности:

- мониторинг метеоролошких параметара,
- мониторинг површинских вода,
- мониторинг процедне воде,
- мониторинг подземних вода,
- мониторинг емисије гасова,
- мониторинг количине падавинских вода,
- мониторинг стабилности тела депоније,
- мониторинг педолошких и геолошких карактеристика.

Узорковање и мерење дефинисано мониторингом врши:

- депонијска лабораторији где се одређена испитивања врше свакодневно (мониторинг процедних вода); овај мониторинг се још не примењује на депонији "Врбак" до формирања депонијске лабораторије
- акредитована лабораторија у одређеним временским размацима прописаних Уредбом.

3. Опис локације на којој се активност обавља

Општина Лапово се налази у Централној Србији и припада Шумадијском округу. По подацима из 2004. године општина заузима површину од 55 km² (од чега на пољопривредну површину отпада 4.545 ha) и састоји се из два насеља Лапово (варошица) и Лапово (село). Према попису из 2011. године у општини живи 7837 људи. Лапово је на надморској висини од 107 m.
Локација регионалне санитарне депоније "Врбак" је географски смештена између аутопута Е-75 Београд-Ниш и леве обале реке Велике Мораве, на удаљености од око 4 km од Лапова према Свилајнцу. Локација је у североисточном делу општине Лапово, на самом ободу општине, са десне стране пута Лапово-Свилајнац. Западну границу предметног комплекса представља локални некатегорисани пут Лапово-Свилајнац, зоне становања су на великој удаљности - центар Лапова се налази на удаљености од око 3,5 km југозападно. Западно, на удаљености од око 1,5 km је аутопут Е-75 Београд-Ниш, а на удаљености од око 3 km је пут Р-214 Марковац-Лапово-Јагодина и железничка пруга Београд – Ниш. На удаљености од око 1,1 km североисточно је пут М-4 Топола-Рача-Марковац, река Велика Морава протиче на удаљености од око 800 m источно од локације депоније, а северно на око 830 m протиче река Рача.
С обзиром да је депонија у Лапову је значајно удаљена од самог језгра града минимизирани су евентуални негативни утицају на животну средину.

Депонија "Врбак" је пројектована за одлагање отпада који одговара критеријумима за одлагање на депоније класе за неопасан отпад и гради се по фазама. Делови фаза односно сегменти имају корисни век трајања (капацитет) од око 2 – 3 године. Нови сегменти се граде

постепено пре него што тренутно активни сегменти попуне. Тренутно је у функцији прва фаза и заузима површину од 13.732 m². До сада је од почетка рада депоније одложено 167.630 m³ отпада. Цео комплекс Регионалног центра за управљање отпадом "Врбак" је ограђен са контолисаним улазом и излазом и службом обезбеђења.
Ограда је постављена око целог комплекса и има главну капију са два улаза. Поред главне капије је пријавница за путничка и теретна возила.

4. Постојеће дозволе, одобрења и сагласности

Оператер је у Прилогу 18 уз Захтев за интегрисану дозволу, доставио копије свих издатих дозвола, сагласности, одобрења и других аката, релевантних за интегрисану дозволу, издатих од стране надлежних органа и то:

- Извод о регистрацији привредног субјекта, издат од стране Агенције за привредне регистре, Београд;
- Решење о одобрењу за изградњу објекта комунално-санитарна депонија у Лапову, на к.п. бр. 666 КО Лапово, бр. 351-42/08-02 од 23.09.2008. године, издато од стране Општинске управе Лапово, Одељење за урбанизам, имовинско-правне послове и стамбено-комуналне послове;
- Извод из листа непокретности број: 8869, К.О. Лапово, Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности Лапово, број: 952-1/2013-260 од 17.05.2016. године
- Решење о спроведеним мерама заштите од пожара на изграђеним објектима, 06/12 217-1/08-3029 од 17.12.2008., МУП РС Одељење за заштиту и спасавање
- Решење о спровредним мерама заштите од пожара за изградњу административне зграде коминлано-санитарне депоније "Врбак" у Лапову, број 65/09 од 30.04.2009. године, МУП РС, Сектор за заштиту и спасавање, Одељење за заштиту и спасавање у Крагујевцу

- Решење о давању сагласности предузећу "A.S.A. Eko" д.о.о. из Београда на техничку документацију за изградњу I фазе објекта комунално-санитарне депоније „Врбак“ у Лапову, ул. Краљице Марије бб, на к.п. бр. 666 КО Лапово, 06/12 број 217-1/08-3029 од 17.12.2008. године, издато од стране Министарства унутрашњих послова, Сектор за заштиту и спасавање, Одељење за заштиту и спасавање у Крагујевцу;
- Уговор о дугорочном закупу ради изградње и стављања у погон објекта за обављање комуналне делатности – регионалне санитарне депоније, број 360-3/07-II, закључен 01.08.2007. године између општине Лапово и привредног друштва "A.S.A. Eko " д.о.о. из Београда, на период од 25 година;
- Делимично решење о употребној дозволи за део објеката изграђених у I фази изградње депоније, бр. 351-34/09-02 од 26.06.2009. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности Општинске управе Лапово;
- Решење о допуни делимичног решења о употребној дозволи, 351-65/09-02, 27.11.2012. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности Општинске управе Лапово;

- Решење о давању сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину за пројекат Регионална комунално-санитарна депонија "Врбак" на подручју општине Лапово, бр. 501-11/08-03 од 03.06.2008. године, издато од стране Општинске управе Лапово, Одељење за привреду, финансије и заједничке послове;
- Електроенергетска сагласност на пројектну документацију за Главни пројекат СТС 10/04 kV, 630 kVA на Регионалној комунално-санитарној депонији у Лапову, на к.п. бр. 666 КО Лапово, бр. 5-1-17833, издата од стране привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије "Центар" д.о.о. Крагујевац, ЕД Електрошумадија Крагујевац;
- Решење о допуни делимичног решења о употребној дозволи, 351-65/09-02, 27.11.2012. године, општина Лапово
- Решење о издавању водне дозволе, 325-04-00414/2016-07 од 21.11.2016. Републичка дирекција за воде, Министарство пољопривреде и заштите животне средине
- Решење о утврђивању и овери резерви подземних вода 310-02-00128/2013-02 од 13.6.2013. године
- Решење о издавању дозволе за одлагање отпада на депонију неопасног отпада на локацији оператера (број: 19-00-00836/2011-02 од 01.03.2012. године)-Министарство животне средине, рударства и просторног планирања
- Решење о измени решења о издавању дозволе за одлагање отпада на депонију неопасног отпада на локацији оператера (број: 19-00-00836/2/2011-02 од 09.12.2016. године) - нова допуна, Министарство пољопривреде и заштите животне средине
- Решење о издавању интегралне дозволе за сакупљање и транспорт неопасног и опасног отпада на територији Републике Србије (број: 19-00-00821/2011-02 од 07.02.2012. године) - стара дозвола, Министарство животне средине, рударства и просторног планирања
- Решење о издавању интегралне дозволе за сакупљање и транспорт неопасног и опасног отпада на територији Републике Србије (број 19-00-00870/2016-16 од 27.12.2016. године) - нова дозвола, Министарство пољопривреде и заштите животне средине
- Решење о издавању дозволе за третман неопасног и опасног отпада у мобилном постројењу на територији Републике Србије, (број 19-00-00130/2016-16 од 21.03.2016. године), Министарство пољопривреде и заштите животне средине

У прилогу ове дозволе налази се листа свих постојећих дозвола, одобрења и сагласности надлежних органа и организација које је оператер приложио уз захтев за издавање интегрисане дозволе.

4. Главни утицаји на животну средину

Главне утицаје рада постројења на животну средину Оператер је описао у Захтеву за издавање интегрисане дозволе у делу 3: Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину у односу на ваздух, воде, земљиште и тло, отпад, буку и вибрације и ризик од удеса; у Прилогу 2 делу захтева: Табеларни преглед и у Прилогу 7: Радни план управљања отпадом. Главни утицаји на животну средину у процесу обављања активности депоновања отпада су емисије у ваздух, воду и земљиште и потрошња енергије, као и утицаји буке и

вибрација. Када је у питању ваздух, могући утицаји на квалитет ваздуха на локацији депоније су депонијски гасови, прашина са површине депоније и непријатни мириси.
Утицај депонијских гасова је регулисан изградњом дегазатора-биотрнова који се изграђују упоредо са изградњом депоније. Систем се завршава спајањем свих дегазатора системом цеви и сакупљањем депонијског гаса, који ће се у неком тренутку када количина депонијског гаса достигне довољни капацитет у когенеративној јединици искористити за производњу струје или топлотне енергије. Услови за могућност коришћења депонијског гаса се прате мерењем емисија на биотрновима. На активној површини депоније (прва фаза) тренутно постоји 3 биодегазатора на којима се врши одвођење депонијског гаса. Конфигурација терена условљава да систем у почетку буде пасиван, а да се током попуњавања тела депоније, део по део прикључује на систем за сакупљање и спаљивање биогаса, а касније се овај систем може прикључити на систем за искоришћење енергије биогаса.
Услед распадања комуналног отпада на депонији може доћи до настајања непријатних мириса. Спречавање појаве прашине и непријатних мириса на депонији врши се дневним прекривкама радних површина инертним материјалом и орошавањем депоније. Поред тога, ширење непријатних мириса спречава и заштитни зелени појас са растињем који се налази између ограде и границе комплекса депоније.

На депонији су идентификоване следеће врсте отпадних вода:

1. Процедне воде са депоније
2. Атмосферске воде
3. Санитарно-фекалне воде
4. Техничке отпадне воде (од чишћења и прања возила пре напуштања круга депоније)

Процедне воде из тела депоније настају у процесу биолошке разградње и ферментације депонованог отпада и деловањем вода које су на било који начин доспеле у тело депоније (падавинске воде). Процедна вода са депоније сакупља се путем дренажног система на дну депоније и доводи се до шахта за сакупљање процедних вода. Одводи се завршавају вентилима и сифонима у шахти. Дренажна вода се слободним падом одводи до шахте са пумпом и затим се испумпава у базен за сакупљање процедне воде. Испумпавање дренажне воде је аутоматско, током целе године, са могућношћу мануелне контроле. Пумпа рециркулише процедну воду из базена у активну зону депоније.
Атмосферске воде на локацији депоније "Врбак" потичу из неколико извора:
-вода која се слива са површине мелиорисаног дела тела депоније и са врха асфалтираног пута сакупља се дуж периферије депоније у бетонске одводе који се празне у околни терен и по потреби се чисте након јаких киша;
-вода са асфалтираног пута дуж тела депоније се спороводи у земљиште;
-вода (кишница) из неконтаминираних сектора са дна депоније или из њених делова се путем HDPE преграда одводи или директно у терен или кроз одводни канал, који се налази испод сервисног пута, у постојећи периферни канал. Кишница се сакупља у јаму, чије се испирање врши по потреби;
-вода са поплочаних делова радне зоне се сакупља путем интерне канализације и кроз сепаратор масти и уља одводи у постојећи периферни канал. Капацитет сепаратора уља је Q_{max}=40 l/s. На рад и одржавање сепаратора масти и уља примењују се посебна правила. По потреби врши се уклањање уљаних производа из сепаратора у метални контејнер за акумулацију, одакле се муљ транспортује у постројење на даљи третман или се одлаже на депонију ако задовољава услове;

-вода са кровова зграда одводи се кроз одвод за кишницу до постојећег периферног канала, чији се канализациони одводи проверавају и по потреби чисте;
-олуци за одвод кишнице празне се у одвод за кишницу иза сепаратора масти уља и врши се редовно чишћење филтера за муљ у олуцима.
-вода са крова административне зграде слободно се слива на поплочану површину испред зграде и иде у зелену површину;
Санитарно-фекалне воде из административне и оперативне зграде на депонији "Врбак" се канализационим системом прикупљају у непропусну септичку јаму. По потреби септичку јаму празни јавно комунално предузеће "Морава" из Свилајнца са којим Оператер има уговор за обављање ових активности.
Техничке отпадне воде које настају у навозу за прање возила-транспортних средстава, каналишу се у сабирни шахт и преко сепаратора масти и уља у базен за сакупљање површинске воде који се може празнити по потреби. Пражњење овог базена ће спроводити јавно комунално предузеће "Морава" из Свилајнца са којим Оператер има потписан уговор за обављање ових активности.

Бука и вибрације

Механизација, транспортна средства и уређаји и опрема који су у употреби на депонији "Врбак" представљају потенцијалне извори буке и вибрација, и морају бити усклађени са техничким прописима који се односе на гранични ниво буке под одређеним условима употребе и ниво вибрација.
Мере заштите од буке и вибрација су везане за избор и употребу машина, уређаја, средстава за рад и превозних средства и спроводе се применом техника које су технички и економски исплативе, као и оперативном праксом у смислу регулисања оптерећења транспорта и рада механизације на радној површини депоније.

5. Коментари/мишљења

Оператер је 6.01.2014. године предао захтев за издавање интегрисане дозволе овом органу, под бројем 353-01-00014/2014-08. У том периоду Оператер пословао под називом "A.S.A ЕКО" d.o.o. Београд. С обзиром да је захтев био непотпун, дописом од 20.02.2014. године од Оператера је затражено да исти допуни у складу са чланом 8. и 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Након низа састанака Оператер је допунио захтев потребном документацијом и процедура издавања интегрисане дозволе је покренута. Као допуну документације Оператер је доставио и Решење о промени података у регистру привредних субјеката од 7.10.2016. године када је дошло до промене пословног имена из "A.S.A ЕКО" d.o.o. Београд у "FCC ЕКО" d.o.o. Београд. Министарство пољопривреде и заштите животне средине, издало је обавештење за јавност о пријему захтева који је 28.12.2016. године објављен у дневном листу "Данас", као и на интернет страници министарства. Такође, о пријему захтева упућено је писмено обавештење следећим органима: јединици локалне самоуправе општини Лапово-Одељење за привреду, финансије и заједничке послове, Заводу за заштиту природе и Републичкој дирекцији за воде.

На захтев за интегрисану дозволу није стигао ни један коментар, док је на нацрт је стигао један коментар од стране заинтересоване јавности. Коментаре је разматрала Техничка комисија за оцену услова у нацрту интегрисане дозволе и закључци су дати у Образложењу ове дозволе.

5.1. Органа локалне самоуправе (општина/град)

Није било коментара на захтев за издавање интегрисане дозволе.

5.2. Јавних и других институција

Није било коментара на захтев за издавање интегрисане дозволе, као ни на нацрт интегрисане дозволе.

5.3. Надлежних органа других држава у случају прекограничног загађивања

Рад постројења за одлагање отпада, депонија "Врбак" Лапово, нема утицаја на прекогранично загађење.

5.4. Представника заинтересоване јавности

Није било коментара на захтев за издавање интегрисане дозволе. На нацрт интегрисане дозволе достављено је мишљење од стране Невенке Т. Савић, адвоката, из Шапца, улица Господар Јевремова бр. 10.

6. Процена захтева

6.1. Примена најбољих доступних техника

За процену процеса и активности Оператера и усаглашености са најбољим доступним техникама (BAT-Best Available Techniques) с обзиром да не постоји Референтни документи о најбољим доступним техникама за активност депоновања отпада, коришћена је Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", бр. 92/10) која је усклађена са Директивом о одлагању отпада на депоније 1999/31/EC (Directive 1999/31/EC on the landfill of waste).

Усаглашеност активности депоновања отпада Оператера са захтевима поменуте Уредбе детаљно су описани у Прилогу 5 захтева за издавање интегрисане дозволе: Примена најбољих доступних техника.
Усклађеност са захтевима Уредбе о одлагању отпада на депоније (најбољим доступним техникама) постигнуте су код следећих активности и фаза процеса одлагања отпада:

1. **Услови за тело депоније** (изграђено у складу са захтевима, 5 слојева заштите тела депоније)
2. **Услови у погледу процедне воде** (постоји систем за прикупљање процедних вода и враћање дела на депонију)

3. **Услови у погледу површинских, подземних и падавинских вода** (техничко решење депоније омогућава стално раздвајање чисте атмосферске воде од загађене процедне воде)
4. **Услови у вези са депонијским гасом**, осим са захтевом за искоришћење депонијског гаса за добијање енергије. На депонији "Врбак" спроводи се мониторинг депонијских гасова. С обзиром да је депонија почела са радом 2009. године у овом тренутку се не генерише исплатива количина депонијског гаса. На депонији постоје биотрнови за прикупљање и одвођење депонијског гаса из тела депоније али се за сада не врши искоришћење, као ни третман депонијског гаса. Када концентрација метана достигне вредности које обезбеђују исплативост његовог искоришћења, Оператер планира да користи депонијски гас за производњу енергије.
5. **Услови у вези са непријатним мирисима и спољним негативним утицајима** (спроводе мере за смањење ширења непријатних мириса, свакодневним прекривањем радног дела депоније инертним материјалима)
6. **Услови у погледу стабилности** (постоји систем за детекцију стабилности депоније)
7. **Услови за манипулативно опслужни плато** (сви захтеви су испуњени)
8. **Услови за објекат за секундарну сепарацију отпада** (развијен је систем примарне сепарације отпада на месту генерисања. У рециклажним центарима на другим локацијама оператера (Лапово, Деспотовац, Баточина и др.), врши се секундарна сепарација пристиглих секундарних сировина по врстама, у циљу даље дистрибуције и рециклаже а који је сакупљен из насеља у којима Оператер обавља услуге сакупљања отпада)
9. **Услови за саобраћајнице и потребну инфраструктуру**, осим услова који се односе на опремање депоније инсталацијом за напајање електричном енергијом јер Оператер електричну енергију добија путем агрегата на дизел гориво. Када се стекну услови, Оператер ће се прикључити на мрежно напајање електричном енергијом.
10. **Услови за плато за постројење за пречишћавање отпадних вода**-делимична усаглашеност јер Оператер још нема постројење за пречишћавање отпадних вода јер процедне воде које се стварају у првој фази не достижу велику количину, па је за сада постојећи систем који врши рециркулацију процедне воде на депонију довољан. У другој и трећој фази када се очекује повећање количине процедних вода неопходно је предвидети систем за пречишћавање процедних вода.
11. **Услови за вегетациони заштитни појас** (поред жичане ограде дуж линије депоније налази се и вегетациони појас са ниским и високим растињем)

Опис планираних активности у циљу усаглашавања са захтевима из уредбе Оператер је дао у Програму мера прилагођавања рада постројећег постројења прописаним условима. Предвиђена мера се односи на успостављање депонијске лабораторије до 1.09.2017. године.

6.2. Коришћење ресурса

Сировине и помоћни материјали

Податке о коришћењу сировина и помоћних материјала и опасних хемијских супстанци и хемијских производа у процесу производње као сировине или помоћни материјали, Оператер је дао у захтеву у Поглављу 4.1.-Коришћење ресурса: сировине, помоћни

материјали и друго, као и Прилогу 2 Табеларни преглед: Табеле 1 и 2.
С обзиром на врсту активности сировину представља неопасни комунални, неопасан индустријски отпад и нереактивни опасан отпад који се одлаже на депонији, а помоћни материјали се не користе. Оператер не користи опасне хемијске супстанце и хемијске производе у процесу производње као сировине или помоћне материјале.

Вода

Податке о потрошњи воде Оператер је дао у захтеву у Поглављу III.4.3. и Прилогу 2-Табеларни преглед: Табела 10.
Пошто у делу општине Лапово где се налази депонија нема изграђене водоводне мреже Оператер се снабдева водом из сопственог бунара. Ова вода се користи за санитарне, противпожарне и техничке потребе (прање точкова и шасије камиона који довозе отпад и осталих машина). За коришћење воде из бунара Оператер је добио водну дозволу бр. 325-04-00414/2016-07 од 21.11.2016. године, којим је дозвољено захватање воде из бунара Б-1 дубине 13,3 m, у максималној количини од 3,0 l/s. Годишња потрошња ове воде износи око 800 m^3 од чега се око 80% користи за прање возила. За пиће запослених на депонији се користи флаширана вода.

Енергија

Подаци о коришћењу енергије дати су у захтеву у Поглављу III део 4.2; у Прилогу 8 уз захтев: План мера за ефикасно коришћење енергије и у Прилогу 2 - Табеларни преглед, Табела 5.

У делу општине Лапово где је лоцирана депонија "Врбак" не пролази далековод. Оператер користи дизел гориво као енергент за рад агрегата за производњу електричне енергије која се користи за осветљење и за рад пумпи за препумпавање процедних вода. Поред ове намене дизел гориво се користи и за рад машина на телу депоније (компактора и багера), као и за камионе који довозе отпад на локацију. Оператер је у 2015. години потрошио 21.830 l дизел горива, од чега 11.530 l за транспорт и 10.300 l за потребе агрегата, односно за добијање електричне енергије. За потребе централног грејања управне зграде у зимском периоду уграђен је котао од 44 kW а као енергент се користи дрвени пелет.

У Плану мера за ефикасно коришћење енергије наведена је могућност искоришћења депонијског гаса у енергетске сврхе, када се достигну довољне концентрације депонијског гаса.

6.3. Емисије у ваздух и њихов утицај на животну средину

Податке о емисијама у ваздух, Оператер је дао у захтеву у:
Поглављу II, део 3. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину; Поглављу III део 5. Емисије у ваздух; Прилогу 2 захтева: Табеларни преглед-Табеле 11–21; Прилогу 7 захтева: Радни план управљања отпадом; Прилогу 5: План вршења мониторинга и Прилогу 13:Извештаји о мерењу емисије на биотрновима.
Депонијски гасови настају као резултат биодеградације отпада. Утицај депонијских гасова се регулише помоћу дегазатора-биотрнова који се изграђују упоредо са изградњом депоније. На телу депоније "Врбак" је постављен систем за контролисано одвођење издвојеног

депонијског гаса који се преноси преко сабирних система цеви које су постављене изнад површине депоније до регулационих осовина а систем се завршава спајањем свих биотрнова системом цеви и сакупљањем депонијског гаса, који ће се у когенеративној јединици, када се за то стекну услови, искористити за производњу струје или топлотне енергије. Услови за могућност коришћења депонијског гаса се прате мерењем емисија на биотрновима.
Са растом депоније и биотрнови ће се изграђивати у висину.
У овом тренутку мерење емисије депонијског гаса се врши на три биотрна. Оператер је доставио резултате мерења у 2015. години (два мерења) и 2016. години (1 мерење). На овим биотрновима вршена су мерења концентрације и масеног протока за следеће параметре: кисеоник O_2, угљен диоксид CO_2 метан CH_4, угљен моноксид CO и водоник сулфид H_2S.
Непријатни мириси могу да се јаве на депонији као резултат биодеградације отпада а могу бити везани и за транспорт отпада, процедне воде и депонијски гас. Мирис који је обично повезан са отпадом на радној површини се разликује од мириса депонијских гасова. Извори непријатних мириса су хемијска једињења, присутна у траговима у ваздуху. Технологија одлагања отпада на тело депоније је таква да се врши свакодневно прекривање депонованог отпада слојем инертног материјала у радној зони депоније. На овај начин је онемогућено разношење депонованог отпада као и сузбијање непријатних мириса. Мириси процедних вода могу настати као резултат неконтролисаног цурења процедних вода из масе отпада, или од процедних вода које се одржавају као баре или лагуне присутне на телу депоније. У циљу смањења непријатних мириса Оператер спроводи контролу процедних вода тако што се интерним дренажама спречава цурење процедне воде по ободу депоније, чиме се зона непријатних мириса који потичу од процедних вода ограничава на део око резервоара за процедне воде. С обзиром на локацију депоније "Врбак" и њену удаљеност од 3 km од најближег стамбеног објекта, непријатни мириси не представљају проблем и не угрожавају животну средину и здравље људи. Осетљиви рецептори као што су школа, обданиште, болница, итд. се налазе изван могућег утицаја активности са локације.
Када су у питању дифузне емисије у ваздух могуће је ширење прашине са сервисних путева, манипулативних површина као и са површине саме депоније. У циљу спречавања дифузних емисија врши се дневно чишћење платоа и приступних путева, као и орошавање тела депоније и озелењавање. С обзиром на удаљеност депоније овај утицај није значајан.

6.4.Емисије у воду и њихов утицај на животну средину

Податке о емисијама у воду, третману отпадних вода и мониторингу Оператер је дао у захтеву: Поглављу II: Резиме података о активностима и издатим дозволама, део 3: Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину-емисије штетних и отпадних материја у воде, Поглављу III део 6. емисије штетних и опасних материја у воде, Прилогу 2 захтева: Табеларни преглед-Табеле 22–31; Прилогу 5: План вршења мониторинга; Прилогу 7 захтева: Радни план управљања отпадом и Прилогу 14: Извештаји о испитивању подземних и отпадних вода.

На локацији депоније генеришу се следећи токови отпадних вода:

- *Санитарно–фекалне отпадне воде* које се сакупљају у водонепропусној септичкој јами из које се повремено, по потреби, одвозе возилима јавно-комуналног предузећа до градске канализације и постројења за пречишћавање отпадних вода у Свилајнцу.

- *Процедне воде* које настају проласком атмосферске воде кроз депонован отпад. Све процедне воде се дренажним системом одводе системом шахти до сабирног шахта а затим препумпавају до базена за процедне воде, одакле се системом рециркулације враћају на тело депоније.
- *Атмосферске воде*:
  -са кровних површина административне зграде се испуштају у околно земљиште
  -са асфалтираних површина унутар круга депоније, саобраћајница и манипулативног платоа се сакупљају путем интерне канализације, доводе се до сепаратора уља и масти, а одатле се интерним каналом одводе у базен за површинске воде.

- *Техничке воде* од прања возила се преко сепаратора масти и уља одводе у базен за сакупљање површинске воде.

У захтеву за добијање интегрисане дозволе Оператер је дао преглед стања емисија загађујућих материја у воде.
Муљ из сепаратора масти и уља се након извршеног испитивања, уколико задовољава услове, одлаже на тело депоније уколико испуњава услове за одлагање отпада на депоније неопасног отпада према Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/2010).

6.5.Заштита земљишта

Податке о заштити земљишта и емисијама у земљиште Оператер је дао у Поглављу III 7.- Заштита земљишта и подземних вода; Прилогу 5: План вршења мониторинга и Прилогу 15: Извештај о испитивању земљишта на депонији "Врбак" у Лапову.
Отпадне воде у комплексу Оператера се не испуштају директно у земљиште и подземне воде. Изолација дна и формирање тела депоније су урађени тако да нема могућности продирања процедних вода са депоније и депонијских гасова у земљиште и њихово неконтролисано напуштање локације. Постављена је вишеслојна облога дна депонијског тела која се састоји од:

1 слој: Комбинована изолација дна депоније уз помоћ два водонепропусна слоја глине дебљине 250 mm након сабијања;
2 слој: Сензор систем којим је могуће перманентно проверавање компактности земљишта и целовитости HDPE фолије (до 5 година након спровођења);
3 слој: HDPE фолија високе густине, 2,0 mm дебљине, спојена и тестирана на компактност;
4. слој: Геотекстил дебљине 4,0 mm, 600 g;
5. слој: Дренажа направљена од шљунка величине зрна 8-32 mm према квалитету ОеНОРМ, и HDPE пречника 225 mm, перфорирана, PH 10 квалитет цеви, које омогућавају сигурну дренажу инфилтрираних вода у басен за процедне воде

За контролу загађивања подземних вода на локацији депоније "Врбак" тренутно су у функцији 4 пијезометра, од којих је један референтни пијезометар, изван утицаја депоније, како би се пратио утицај рада депоније на подземне воде. Пијезо бунар (референтни) је лоциран уз административну зграду на дубини од 13,3 m, а 3 пијезометра су лоцирана на на

следећим локацијама: пијезо бунар П1 је лоциран поред базена процедних вода, други П2 је лоциран у источном углу комплекса депоније и трећи П3 је лоциран у јужном делу комплекса. Дубина пијезо бунара П1 износи 8 m, бунара П2 износи 10,90 m, док је дубина П3 7,2 m. Бушотине за надгледање омогућавају узимање узорака подземне воде. Пијезометри су постављени у смеру кретања подземних вода. Испитивање квалитета подземних вода из сва четири пијезометра вршена су у 2015. и 2016. години и резултати мерења су приказани у Прилогу 15.
Испитивање квалитета земљишта је рађено у 2015. години и резултати су дати у Прилогу 15. На основу добијених резултата испитивања земљишта, измерене концентрације параметара не прелазе ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних метарија у земљишту према Прилогу 3 Уредбе о програму системског праћења квалитета земљишта, индикатори за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС", бр. 88/2010).

6.6.Отпад

Податке о управљању отпадом Оператер је доставио у захтеву у:
Поглављу III.8. Управљање отпадом; Прилог 2: Табеларни преглед, Табеле 35-37; у прилогу 7: Радни план постројења за управљање отпадом; у Прилогу 12: План управљања отпадом; Прилогу 5: План вршења мониторинга.
Активност којом се бави Оператер је депоновање неопасног комуналног, неопасног индустријског и нереактивног опасног отпада. Отпад се прихвата на депонију само ако испуњава критеријуме за прихватање отпада на депонију неопасног отпада.
Оператер током обављања своје активности генерише одређене врсте неопасног отпада (папир, картон, пластика, отпадне гуме, и друго) и опасног отпада (отпад од електричних и електронских производа, минерална уља, акумулатори, флуоресцентних цеви, и друго). Ове врсте отпада привремено се одлажу у складишту опасног отпада и предају се овлашћеном оператеру по потреби.
Прихватање отпада се одвија по посебним поцедурама у складу са Уредбом о депонијама, део IV, који се односи на критеријуме и процедуре за прихватање, неприхватање и одлагање отпада на депонију.
Провера на терену односно контрола отпада предвиђеног за депоновање, садржи три нивоа провере:

1. Провера документације: Пре било које испоруке отпада, а који није комунални отпад, произвођач и/или власник отпада је дужан да о истој обавести оператера депоније и то писменим путем и најмање три радна дана пре планиране испоруке. Изузетак од претходног обавештавања су испоруке комуналног отпада и/или токови отпада добијени разврставањем комуналног отпада на месту настанка. Лице одговорно за пријем отпада на депонији једино може прихватити отпад на депонији ако уз испоруку истог добије пратећу документацију, укључујући Извештај о испитивању отпада за одлагање (основну карактеризацију) за прву испоруку отпада, Документ о кретању отпада и др.

2. Визуелна контрола отпада: Лице одговорно за пријем отпада на депонији (или на дислоцираним рециклажним центрима за разврставање) мора извршити визуелну контролу отпада који улази на депонију/рециклажни центар, осим ако је немогуће видети отпад због

специфичних карактеристика возила (нпр. смећара) и контејнера (нпр. прес контејнера, покривених контејнера и сл.). У том случају визуелна контрола се врши на месту истовара.

3. Периодично узорковање ради имплементације провере усаглашености.

На депонији "Врбак" у Лапову, *дозвољено је* одлагање следећих врста отпада:

- Отпада из домаћинства;
- Отпада са јавних површина;
- Индустријских отпада који немају својства опасног отпада, а који задовољавају граничне вредности параметара за одлагање отпада на депоније неопасног отпада;
- Осталих отпада (нпр. грађевински отпад, стабилизовани односно претходно третиран муљ из постројења за пречишћавање отпадних вода и сл.) који задовољавају граничне вредности параметара за одлагање отпада на депоније неопасног отпада.

На депонији "Врбак" у Лапову, у складу са чланом 9. Уредбе о одлагању отпада на депоније, ***није дозвољено одлагање***:

- течног отпада;
- отпада који у депонијским условима може експлодирати, оксидисати, који је запаљив и који има остале карактеристике које га чине опасним, осим инертних опасних отпада који се могу према упутству одлагати одвојено од биодеградабилног отпада;
- опасног медицинског и ветеринарског отпада који настаје у медицинским или ветеринарским установама, а који има својства инфективног;
- термички необрађених отпадака који настају у установама у којима се обавља здравствена заштита;
- хемијских супстанци од истраживања и развоја или наставне активности (као што су лабораторијски остаци), које нису идентификоване и које су нове и чији ефекти на човека и / или околину нису познати;
- отпадних батерија и акумулатора;
- отпадних уља;
- отпадних гума;
- отпада од електричних и електронских производа;
- отпадних флуоресцентних цеви које садрже живу;
- отпада који садржи PCB;
- отпадних возила;
- боца под притиском;
- одвојено сакупљених фракција отпада - секундарних сировина;
- сваког другог отпада чије одлагање није дозвољеноу складу са посебним прописом и који не задовољава критеријуме за прихватање отпада прописане поменутом уредбом

Оператер спроводи примарну селекцију отпада која је прва опција у хијерархији управљања отпадом. Оператер поседује рециклажна дворишта у неколико места у којима обавља услуге сакупљања отпада где се прикупља сав рециклабилни отпад. На овим локацијама се сакупљају различите врсте отпада (метални, стаклени, папирни, текстилни, гумени, дрвени

и други индустријски отпад), који се може искоритити као секундарна сировина, ту се врши одвајање, балирање и такав отпад се предаје другим операторима на даљи третман.

6.7.Бука и вибрације

Податке о буци и вибрацијама, мерама за смањење нивоа буке и мониторингу Оператер је дао у захтеву у Поглављу III.9.-Бука и вибрације, Прилогу 2- Табеларни преглед: Табела број 38; Прилог 16: Извештај о мерењу буке у животној средини.

Извори буке на депонији "Врбак" су транспортна средства којима се довози отпад и механизација на телу депоније (компактор и булдожер). Поред поменутих извор буке су и два агрегата за струју, појединачне снаге 30 kW и 40 kW, који су смештени у кућици у близини главног улаза у комплекс, непосредно иза колске ваге. Раде наизменично и активни су у периоду између 8 и 16 часова. Бука коју производе доминантна је у делу комплекса око улазне капије, пословне зграде и колске ваге.
Резултати мерења буке на три тачке указују да нивои буке не прелазе граничне вредности индикатора буке за дан и ноћ, према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", број 75/2010).
С обзиром да је локација предметне депоније удаљена од околних насељених места бука не може штетно утицати на животну средину.
Извор вибрација на локацији Оператера током редовног рада и сабијања отпада на телу депоније може бити механизација на депонији, компактор и булдожер, али с обзиром на позицију депоније нема значајних утицаја вибрација на животну средину.

6.8.Ризик од удеса и план хитних мера

Податке о ризику од удеса и план хитних мера Оператер је детаљно дао у захтеву у Поглављу III, део 10. Процена ризика од значајних удеса и у Прилогу 10: План мера за спречавање удеса.
Активности приликом рада депоније "Врбак" од стране запослених и од стране посетилаца/корисника услуге су строго контролисане и превентивно дефинисане. Сама локација је такође превентивно обезбеђена за потенцијалне удесе.
Потенцијалне акцидентне ситуације, са описом последица, мерама за превенцију удеса и мерама санације наведени су у Табели 1:

Могућа акцидента ситуација	Последица	Мере превенције	Мере санације
Попуштање система мембране депоније	Загађење подземних вода	Квартална провера квалитета подземне воде	Откопавање, ремедијација, поправљање
Попуштање система мембране базена за процедне воде	Загађење подземних вода	Квартална провера квалитета подземне воде	Откопавање, ремедијација, поправљање
Пожар на локацији	Загађење	Надзор запослених и	Обнова ресурса

	ваздуха	посетилаца/корисника Апарати за гашење	
Пожар на телу депоније	Загађење ваздуха	Надзор запослених и посетилаца/корисника Орошавање оцедном водом, рециркулацијом. Дневно прекривање	Обнова/попуњавање тела депоније
Изливање санитарне/фекалне воде	Загађење земљишта и подземне воде	Квартална провера квалитета подземне воде	Сакупљање изливених вода
Разношење депонованог отпада	Загађење земљишта и околине	Дневно покривање, мала активна зона за одлагање, мобилна ограда у активној зони одлагања	Поновно прикупљање
Појава животиња штеточина	Разношење заразе	Дневно поривање, мобилна ограда у активној зони одлагања	Дератизација и дезинсекција
Акцидент са резервоарима за дизел	Загађење земљишта и подземне воде	Квартална провера квалитета подземне воде	Откопавање, ремедијација, поправљање

Узимајући у обзир да се ни један од дефинисаних удеса, до сада, није догодио на локацији депоније, предузете мере превенције се сматрају довољне и законски испуњене.
Без обзира на предузето, компанија "FCC ЕКО" д.о.о. ради на сталном унапређењу пословања, како кадровско-стручном тако и техничко-технолошком који обезбеђује не само подизање нивоа пословања него и нивоа безбедности свих потенцијално угрожених ресурса.
Поред поменутих акцидентних ситуација постоје ситуације као што су евентуалне диверзије, ратне ситуације, земљотреси и друге елементарне непогоде, на које Оператер не може да утиче.

6.9.Процена мера у случају престанка рада постројења

Податке о процени мера у случају престанка рада постројења Оператер је дао у Прилогу 11.
У складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Сл. гласник РС", бр. 92/2010), предвиђен је начин и процедура затварања депоније.
Депоније се граде у фазама (техника на основу европских стандарда), а свака фаза се састоји од 2-3 сектора који обично имају капацитет за одлагање отпада за око 2-3 године.
Проширење депоније се увек ради на основу количине одложеног отпада да би се гарантовао минимални слободни капацитет депоније.
Након завршеног периода експлоатације, депонија се затвара за даље одлагање формирањем горњег прекривног слоја.
Горњи покривни слој се у основи састоји од:

- Дренажни слој за депонијски гас – порозан слој (шљунак) за сакупљање гаса ≥ 0,3m
- Непропусни минерални слој ≥ 0,5м
- Слој за рекултивацију ≥ 0,5м

Између слоја за дренажу депонијског гаса и непропусног минералног слоја по потреби се може уградити HDPE фолија којом се додатно гарантује изолација попуњеног дела тела депоније.
Као слој за рекултивацију може се користити компост или отпад добијен другим технологијама биолошког третмана, који по саставу задовољава граничне вредности параметара за одлагање.
Пошто се одређене фазе попуне оне се и рекултивишу (изградња слоја рекултивације, завршетак дегасификације и система за рециркулацију процедних вода и друго) гледано са техничке стране (нпр. стабилност, нормално је око 3 године након попуњавања) што је пре могуће и након тога се врши стручни надзор над депонијом (мониторинг, управљање процедном водом и депонијским гасом и др.). Затварање укључује и финализацију система за дегасификацију и циркулацију процедне воде одговарајућих сектора.
Основни елемент активне дегасификације су сабирни биотрнови. Ови биотрнови омогућавају издвајање депонијског гаса са висине тела депоније и узимање узорака за анализу. Након завршетка, издвојен гас се преноси преко сабирних биотрнова и система цеви које су постављење изнад површине депоније до регулационих осовина. Депонијски гас се затим од сваке регулационе осовине посебним цевоводом одводи до црпне станице.

Када се депонија затвори почиње фаза стручног надзора. Фаза стручног надзора подразумева:

- Одржавање, надзор и заштиту затворене депоније
- Контролу и мониторинг затворене депоније.

Након затварања депоније све до њеног одумирања оператер на депонији предузима мере којима ће се спречити сви евентуални негативни утицаји на животну средину
На основу праћења параметара састављају се годишњи извештаји који се достављају надлежном органу до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.
Уколико се мониторингом и контролом утврде неправилности које могу штетно утицати на животну средину, потребно је у року од 7 дана од дана опажања пријавити надлежним институцијама.
Сматра се да је депонија у стабилној фази након затварања када су биолошке деградације и друге промене или реакциони процеси у великој мери престали. Тада је и производња гаса смањена до те мере да није потребна активна дегасификација. Стабилизација депоније је заустављена до те мере да нема оштећења површинског заптивног система, тако да се деформације у будућности могу искључити. Падавине се безбедно одводе са површине депоније ободним каналима.

Оператер "FCC EKO" d.o.o. поседује полису осигурања од опште одговорности и обнавља је сваке године.

Депонија "Врбак" се прекрива и наносе се заштитни слојеви у складу са процедурама и режимом рада депоније, а у циљу спречавања дотока падавинских вода у тело депоније, повећања количине процедне воде и продужетка процеса одумирања депоније.
При затварању депоније обезбеђује се несметано функционисање система за дегасификацију све док за тим постоји потреба.
Након завршеног периода експлоатације, депонија се затвара за даље одлагање формирањем горњег прекривног слоја који испуњаве техничко-технолошке услове у зависности од типа депоније.

Након затварања депоније све до њеног одумирања оператер на депонији предузима мере које се односе на:

- одржавање, надзор, контролу и мониторинг простора депоније,
- извештавање о стању депоније за сваку календарску годину и његово достављање надлежном органу,
- пријављивање неправилности утврђене контролом и мониторингом, које могу штетно утицати на животну средину.

Како би се наведени могући штетни утицаји на животну средину свели на најмању могућу меру, поред наведеног, Оператер ће вршити следеће активности:

- Обавештавање надлежних органа о престанку рада постројења,
- Демонтажа објеката и збрињавање отпада које је генерисао оператер
- Напуштање објеката и локације,
- Испитивање земљишта и санација терена на локацији.

О престанку рада постројења, као и о околностима које су довеле до његовог затварања, Оператер ће обавестити следеће надлежне органе писаним путем:

- Министарство надлежно за послове заштите животне средине,
- Председника и представнике локалне самоуправе Лапово,
- Агенцију за заштиту животне средине,
- Надлежног локалног и републичког инспектора заштите животне средине,
- Надлежни орган за заштиту животне средине у општинској управи општине Лапово,
- Инспектора безбедности и здравља на раду,
- МУП и Ватрогасну јединицу.

Напуштање објеката вршиће се у складу са будућом наменом локације. Извршиће се прекид у снабдевању инфраструктурних садржаја на локацији. Након демонтаже/затварања сва опрема биће уклоњена са локације постројења и правилно одложена. Уколико опрема не може поново да се искористи у другом постројењу или да се прода, биће размонтирана, а преостали метални отпад биће продат овлашћеној организацији за сакупљање отпада.
Уколико се објекти на предметној локацији руше, ангажоваће се овлашћено лице које ће извести радове на рушењу на законом прописани начин уз израду потребне техничке документација за рушење објеката.
Објекти који се налазе на локацији биће срушени, а арматура из армирано-бетонских конструкција биће сакупљена и продата као метални отпад. Подземне инсталације биће демонтиране и уклоњене. Све темељне плоче на локацији биће уклоњене. Отпадна бетонска подлога ће се предати овлашћеној организацији за сакупљање отпада. Са отпадом који се јавља при демонтажи и рушењу објеката поступаће се у складу са Законом о управљању отпадом и свим подзаконским актима који уређују ову област.
Затварањем предметног постројења, у зависности од квалитета воде која се налази у сепаратору масти и уља, потребно је претходно извршити неутрализацију и збрињавање муља, а затим испразнити систем за пречишћавање отпадних вода.
Уколико се затварање предметног постројења изврши према упутствима произвођача опреме о демонтажи и конзервацији и уколико се примене све мере неопходне да се отпад

разврста и адекватно одложи до изношења са локације, неће се појавити значајни утицаји на животну средину.
После престанка рада и затварања постројења, сав отпадни материјал од демонтаже и рушења објекта предаће се на даљи третман овлашћеном правном лицу које се бави третманом отпада и рециклажом.
Према Уредби о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологија за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС" број 88/2010), дефинисана је гранична вредност опасних материја која указују на контаминацију тзв. ремедијационе вредности.
Потребно је извршити испитивање земљишта на садржај опасних и штетних материја, односно нарушених хемијских и биолошких својстава. Узорковање и испитивање врши акредитована лабораторија. Уколико резулати покажу одступање од "нултог мерења" које је урађено пре пуштања постројења у рад, неопходно је приступити санацији терена према процедурама за санацију.
Обавезе које Оператер мора испуњавати након затварања депоније "Врбак" биће дефинисане посебном интегрисаном дозволом за затварање постојења.

6.10.Закључак процене

Захтев за издавање интегрисане дозволе који је оператер "FCC EKO" d.o.o. Београд, за рад регионалне депоније "Врбак" у Лапову, предао Министарству пољопривреде и заштите животне средине, израђен је у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 25/15) и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", број 30/06 и 32/16). Уз захтев Оператер је поднео и Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења прописаним условима, који је урађен у складу са Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима ("Службени гласник РС", број 84/05).
Оператер је уз захтев за издавање интегрисане дозволе поднео и потребну документацију у складу са чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.
Захтев за издавање интегрисане дозволе који је поднео Оператер садржи све што је прописано постојећом законском регулативом.У захтеву је Оператер приказао усклађеност рада постројења са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, као и усклађеност рада постројења са најбољим доступним техникама.
Оператер је предвидео и предложио мере које је још неопходно предузети у постројењу са тачно дефинисаном динамиком спровођења тих мера, временским распоредом за завршетак предложених мера, као и предвиђеним финансијама које прате спровођење предложених мера.

III УСЛОВИ

1. Важност интегрисане дозволе и рок за подношење новог захтева

1.1 Важност

Ова дозвола важи 10 година.

1.2. Рок за подношење новог захтева

Новембар 2026. године.

2. Рад и управљање постројењем

2.1. Рад и управљање

Оператер "FCC EKO" d.o.o. Београд, обавља активности одлагања неопасног отпада, на локацији "'Врбак" у Лапову.
Број запослених у тренутку писања дозволе је 13.
Управљачка структура дефинисана је организационом шемом и описом послова.

2.2. Радно време

Рад се обавља у периоду од 8:00-16:00 часова (са изузетком унапред уговорених одлагања), 5 радних дана, 261 дан годишње. Депонија је суботом, недељом и празницима затворена осим у случају унапред уговореног одлагања.

2.3. Услови за управљање заштитом животне средине

Оператер је сертификован према стандарду ISO 14001:2004 за активности сакупљања, транспорта и одлагања комуналног, индустријског неопасног и опасног отпада; сакупљања и транспорта секундарних сировина, третман опасног отпада биоремедијацијом, третман неопасног и опасног течног отпада и механички третман неопасног отпада. Поред тога, Оператер има Политику заштите животне средине којом су обухваћени сви аспекти заштите животне средине који се односе на рад депоније. Према овом документу сви запослени су опредељени да делују на спречавању и елиминисању загађивања животне средине кроз идентификацију свих аспеката који могу утицати на загађивање животне средине и спречавања загађења, поштовању свих прописа из области заштите животне средине, константно се обучавају да превентивно делују, штеде ресурсе и енергију, смањују или елиминишу употребу штетних материја и контролисано поступају са отпадом, као и да разматрају мишљења и сугестије заинтересованих страна и информишу пословне партнере и друге заинтересоване стране о сопственом опредељењу за заштиту животне средине. Обавезује се Оператер је да поступа у складу са добијеним сертификатом за ISO 14001:2004 и да спроводи све циљеве прописане Политиком заштите животне средине.

3. Коришћење ресурса

3.1.Сировине, помоћни материјали и друго

У случају коришћења помоћних материјала Оператер ће предузети све неопходне мере за њихово ефикасно коришћење у свим деловима процеса, узимајући у обзир најбоље праксе за ову врсту делатности. Уколико сировине, помоћни материјали и друго које Оператер буде користио у производном процесу припадају групи опасних материја, уколико то

технолошки поступак дозвољава, треба заменити мање опасним. Утовар и истовар, као и складиштење помоћног материјала вршиће се на за то одређеним местима уз предузимање неопходних мера да не дође до било каквог просипања истих.

3.2.Вода

Обавезује се Оператер поступа у складу са прописаним условима у важећој водној дозволи:
-да изграђене објекте у систему сакупљања, пречишћавања и одвођења отпадних вода, користи и одржава према техничкој документацији у исправном стању и редовно осматра, како би се обезбедио поуздан рад и заштита површинских и подземних вода од евентуалног загађења;
-да редовно врши мерење количина и испитивање квалитета захваћене воде из бунара, и да захвата количину прописану водном дозволом;
-да предузима све мере и радове како не би дошло до загађења воде, спречава настајање инцидентних загађења и све негативне последице и штете настале због нестручног одржавања система објеката, непредвиђених случајева, хаварија, одмах санира а настале штете и узороке отклони одмах о свом трошку;
-да врши редовна испитивања биохемијских и физичких параметара квалитета отпадних вода;
-да уколико током испитивања квалитета пречишћених отпадних вода установи да квалитет испуштене пречишћење отпадане воде не одговара категорији водотока, путем додатног третмана воду доведе на задовољавајући степен пречишћености;
-да евентуалне интервенције на објектима, које се изводе у зони постојећих водних објеката планира и изводи на начин на који ће обезбедити заштиту њихове стабилности и режима воде. Коришћење система објеката не сме да омета нормално функционисање других водних објеката и истима не сме наносити штету;
-да одлагање чврстог комуналног отпада врши у складу са техничком документацијом за изградњу;
-да у случају измењене природе и режима вода и проширења депоније који нису обухваћени овом дозволим, прибави нову дозволу.
-да врши редовни мониторинг отпадних вода и да о резултатима анализа редовно извештава надлежне органе за водопривреду и заштиту животне средине.

3.3.Енергија

Обавезује се оператер да обезбеди ефикасно коришћење енергије где је то могуће. Када се створе услови за искоришћење депонијског гаса Оператер може почети са коришћењем истог за добијање енергије.

4. Прихватање отпада на депонију

Обавезује се Оператер да прихвата отпад само ако испуњава критеријуме за прихватање отпада за депонију на коју се одлаже неопасан отпад и према процедури прописаној Законом о управљању отпадом и Уредбом о одлагању отпада на депоније.
Оператер може да прими отпад намењен одлагању за који је извршено испитивање за одлагање и који испуњава граничне вредности параметара према листама параметара за

испитивање отпада за одлагање (граничне вредности параметара за одлагање отпада), у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10). Испитивање отпада намењеног одлагању врше овлашћене стручне организације за испитивање отпада у складу са законом. Подаци добијени испитивањем отпада саставни су део извештаја о испитивању отпада за одлагање, у складу са посебним прописом.
Уколико се на депонију довезе отпад који не може да се испуњава потребне критеријуме, обавезује се Оператер да исти врати генератору отпад и да о томе сачини службену белешку. Обавезује се Оператер да ради у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније, Делом III-Одлагање отпада на депонији и IV-Критеријуми и процедуре за прихватање, неприхватање и одлагање отпада на депоније који се односе на:

1. Врсте отпада чије је одлагање на депонији забрањено;
2. Количине биодеградабилног отпада које се могу одложити на депоније;
3. Критеријуме за прихватање, неприхватање и одлагање отпада;
4. Изузетке од примене критеријума;
5. Процедуре за прихватање и одлагање отпада на депонију;
6. Испитивање отпада за одлагање;
7. Посебна испитивања;
8. Проверу усаглашености;
9. Провере на терену;
10. Изузеци када се комунални отпад прихвата на депонију без испитивања;
11. Процедуре за неприхватање отпада на депонију.

Обавезује се оператер да на регионалној санитарној депонији неопасног отпада "Врбак" у Лапову врши посебна испитивања отпада, у складу са Уредбом :

- испитивање при првој испоруци, а затим периодичну проверу усклађености, уколико резултати мерења показују мала одступања у односу на граничне вредности параметара за одлагање, за отпад који се редовно производи у истом поступку и у истом постројењу,
- испитивање при првој испоруци, а затим периодичну проверу усклађености, осим ако је дошло до значајне промене у поступцима производње отпада, за отпад који се редовно производи у истом поступку али у различитим постројењима,
- испитивање отпада за сваку шаржу отпада за који се не врши провера усклађености, за отпад који се не производи редовно у истом поступку и у истом постројењу, као и за отпад чије су карактеристике променљиве.

Оператер може да на регионалну санитарну депонију неопасног отпада "Врбак" Лапово прихвати неопасан отпад (комунални отпад) без претходног испитивања, који је означен као неопасан у складу са посебним прописом којим се уређују категорије, испитивање и класификација отпада. Комунални отпад који је већ измешан са опасним отпадом, сматра се опасним отпадом и не може се одлагати на регионалној санитарној депонији "Врбак" Лапово, у складу са законом, односно не прихвата се на депонију неопасног отпада ако је контаминиран у количини која оправдава његово одлагање на другу класу депоније, у складу са уредбом.
На регионалној санитарној депонији неопасног отпада "Врбак" Лапово Оператер може, без испитивања отпада за одлагање, да одлаже грађевински отпад који садржи азбест и други

азбестни отпад који испуњава услове у складу са посебним прописом, а посебно да отпад не садржи друге опасне материје осим везаног азбеста и да се на депонију ставља завршно прекривање да би се избегло разношење влакана.
Обавезује се Оператер да води локацијски план депоније са тачно назначеним микро локацијама касета у којима је одложен отпад на бази азбеста.
Обавезује се Оператер да испитује токсичне карактеристике отпада намењеног одлагању ради утврђивања ризика по здравље људи и животну средину услед могућег загађења подземних вода из одложеног отпада.

Обавезује се Оператер да на депонију прихвата отпад и одлаже само отпад следећих индексних бројева:

4.1. Неопасан комунални отпад:

- биоразградиви кухињски и отпад из ресторана (20 01 08),
- биодеградабилни отпад (20 02 01),
- земља и камен (20 02 02),
- остали небиодеградабилни отпад (20 02 03),
- мешани комунални отпад (20 03 01),
- отпад са пијаца (20 03 02),
- остаци од чишћења улица (20 03 03),
- комунални отпади који нису другачије специфицирани (20 03 99).

4.2. Неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада:

Оператер може да одлаже на регионалној санитарној депонији отпада "Врбак" Лапово и други неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада, у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније, а за који је извршено испитивање према Листи параметара за испитивање отпада намењеног одлагању у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", број 56/10).

4.3. Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад из тачке 4.3. и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депонији неопасног:

- отпади од обраде азбеста (06 13 04*),
- шљака и прашина из котла из процеса ко-спаљивања, која садржи опасне супстанце (10 01 14*),
- летећи пепео из процеса ко-спаљивања који садржи опасне супстанце (10 01 16*),
- муљеви и филтер – колачи (погаче) из процеса третмана гаса који садрже опасне супстанце (10 02 13*),
- мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика који садрже опасне супстанце (17 01 06*),
- земља и камен који садрже опасне супстанце (17 05 03*),

- ископ који садржи опасне супстанце (17 05 05*),
- отпад који спада са гусеница који садржи опасне супстанце (17 05 07*),
- изолациони материјали који садрже азбест (17 06 01*),
- остали изолациони материјали који се састоје од или садрже опасне супстанце (17 06 03*),
- грађевински материјали који садрже азбест (17 06 05*),
- остали отпади од грађења и рушења (укључујући мешане отпаде) који садрже опасне супстанце (17 09 03*),
- отпади означени као опасни, делимично стабилизовани (19 03 04*).

Оператер је дужан да приликом преузимања отпада попуњава и доставља Документ о кретању отпада, у складу са Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање ("Службени гласник РС ", број 72/09) и исти чува најмање две године, односно дужан је да попуњава и доставља Документ о кретању опасног отпада, у складу са Правилником о обрасцу документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање ("Службени гласник РС", број 72/09) и исти чува трајно.
Обавезује се Оператер да спроводи законске процедуре неприхватања отпада на депонију уколико отпад не испуњава услове одлагања. Оператер је дужан је да о неприхватању отпада на депонију обавештава орган надлежан за издавање дозволе, у складу са законом.

Обавезује се Оператер да води дневну евиденцију и доставља годишњи извештај у току обављања делатности одлагања отпада на регионалној санитарној депонији неопасаног отпада "Врбак" Лапово, који ће посебно садржати и податке о преузетим количинама отпада за који није вршено испитивање отпада и податке о привремено складиштеном отпаду који није прихваћен на депонију, у складу са уредбом. Потребне податке из евиденције Оператер мора да доставља Агенцији за заштиту животне средине.
Место предвиђено за одлагање неопасног отпада (наведеног у тачкама 4.3.1., 4.3.2. и 4.3.3.) мора се одржавати чистим.

5. Процедуре и режим рада депоније

Обавезује се Оператер да спроводи режим кретања и процедуре рада за сва возила која улазе у комплекс депоније које се састоје од:

1. контроле отпада на улазу;
2. мерење преко колске ваге:
3. кретање сервисним саобраћајницама до активног дела депоније;
4. истовар отпада на плански предвиђено место-сегмент депоније;
5. прање и дезинфекција празног возила након истовара у објекту за прање и дезинфекцију;
6. одлазак чистог возила са депоније или привремено паркирање на предвиђено место;
7. не напуштања комплекса депоније возила за распростирање и компактирање отпада који се налазе у радној зони депоније

Обавезује се Оператер да поштује следећа правила приликом одлагања отпада:

1. одлагање отпада започиње на најнижој коти депоније:
2. обезбеђивање да дневна, радна површина буде што мања;
3. свака довезена шаржа отпада се одмах распростире и компактира;
4. "ћелије" и "слојеви" се формирају до пројектоване висине;
5. обезбеђивање пројектованих нагиба радне површине;
6. обезбеђивање свакодневног прекривање радне површине инертним материјалом;
7. обезбеђивање и дефинисање појединачних сегмената на телу депоније за све врсте отпада који се прихватају на депонију;
8. слој сабијеног отпада прска се дезинфекционим средством једном дневно у току летњег периода;

Обавезује се Оператер да врши контролу технолошког процеса рада депоније кроз:

1. контролу врсте и количине истовареног отпада;
2. контролу врсте и и количине издвојених секундарних сировина;
3. контролу спровођења пројектованог технолошког процеса експлоатације депоније и објекта за секундарну сепарацију отпада;
4. контрола одржавања тела депоније и саобраћајница;
5. контрола квалитета прања и дезинфекције транспортних возила;
6. контрола узрочника заразе;
7. контрола количине и квалитета процедне течности;
8. контрола састава и количине издвојеног гаса;
9. контрола заштите радника.

6. Мониторинг рада депоније

6.1.Мониторинг метереолошких параметара

Обавезује се Оператер да спроводи мониторинг метереолошких параметара на начин дат у Табели III-1.

Табела III-1: Мониторинг метереолошких параметара

Метереолошки параметар	Активна фаза
Количина падавина	дневно
Температура (мин, макс. у 14:00)	дневно
Брзина и смер ваздушних струјања	дневно
Испрaвање (лизиметар или друга одговарајућа метода)	дневно
Атмосферска влажност (у 14:00)	дневно

Мерења се могу извршити у депонијској лабораторији или се могу преузети од најближе метереолошке станице.

Мониторинг метереолошких параметара прописан је на основу Уредбе о одлгању отпада на депоније: Прилог 6, тачка 1), Мониторинг метереолошких параметара, Табела 1.

6.2. Мониторинг процедних вода

Забрањено је испуштање процедних вода из базена за сакупљање процедне воде у канализацију, површинске или подземне воде, без претходног третмана.
Обавезује се Оператер да након формирања депонијске лабораторије (од 1. 09. 2017. године) врши контролу настајања и квалитета процедне и пречишћење течности на депонији свакодневно у депонијског лабораторији и то:

1. температуре на улазу у пројектовани објекат и температура околног ваздуха;
2. pH вредности процедне течности на улазу и пречишћење течности на излазу из пројектованог објекта;
3. ХПК-хемијска потрошња кисеоника (потрошња пермаганата);
4. БПК-биолошка потрошња кисеоника

Евиденција резултата мерења квалитета процедне воде за наведене параметре се врши свакодневно кроз вођење депонијског дневника.

Обавезује се Оператер да процедне воде из базена за сакупљање процедне воде, враћа кроз рециркулациони систем на депонију. Загађујуће материје и учесталост мерења у активној фази за процедне воде које се враћају на депонију, дати су у Табели III-2.

Табела III-2: Загађујуће материје и учесталост мерења за процедне воде које се враћају на депонију неопасног отпада

Ред. број	**Загађујуће материје**	**Јединица мере**	**Граничне вредности концентрација у процедној течност према тестовима излуживања L/S=10 l/kg*** **
1.	Запремина процедне воде	m^3	-
2.	pH вредност		>6
3	Антимон, Sb	mg/kg	0,7
4.	Арсен, As	mg/kg	2
5.	Бакар, Cu	mg/kg	50
6.	Баријум, Ba	mg/kg	100
7.	Жива, Hg	mg/kg	0,2
8.	Кадмијум, Cd	mg/kg	1
9.	Молибден, Mo	mg/kg	10
10.	Никал, Ni	mg/kg	10

11.	Олово, Pb	mg/kg	10
12.	Селен, Se	mg/kg	0,5
13.	Хром укупни, Cr	mg/kg	10
14.	Зинк, Zn	mg/kg	50
15.	Остатак испарења на 105^0 C (TDS)	mg/kg	60.000
16.	Растворљиви органски угљеник (DOC) при свом pH или pH 7,5-8,0	mg/kg	800
17.	Сулфати SO_4	mg/kg	20.000
18.	Флуориди, F^-	mg/kg	150
19.	Хлориди, Cl-		15.000

***L/S-однос течне L према чврстој S фази. Тестови излуживања се врше према следећим стандардима: EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction), EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).
Загађујуће материје и граничне вредности прописане су на основу Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник СРС", број 56/2010), Прилог 10, Табела 2.

Учесталост мерења и референтне методе за мерење загађујућих материја у процедним водама са депоније дате су у Табели III-3.

Табела III-3: Учесталост мерења и референтне методе за мерење* загађујућих материја у процедним водама

Ред. број	**Параметри**	**Учесталост мерења**	**Методе испитивања**
1.	Запремина процедне воде	месечно	-
2.	pH вредност	квартално	SRPS H.Z1.111:1987
3.	Антимон, Sb	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
4.	Арсен, As	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
5.	Бакар, Cu	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
6.	Баријум, Ba	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
7.	Жива, Hg	квартално	SRPS ISO 12846:2013

			SRPS EN 1483:2008 SRPS EN 12338:2008
8.	Кадмијум, Cd	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
9.	Молибден, Mo	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
10.	Никал, Ni	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
11.	Олово, Pb	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
12.	Селен, Se	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
13.	Хром укупни, Cr	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009 SRPS EN 1233:2008
14.	Цинк, Zn	квартално	SRPS EN ISO 11885:2011 SRPS EN ISO 17294-2:2009
15.	Остатак испарења на 105^0 C (TDS)	квартално	
16.	Растворљиви органски угљеник (DOC) при свом pH или pH 7,5-8,0	квартално	
17.	Сулфати SO_4	квартално	SRPS EN ISO 10304-1:2009
18.	Флуориди, F^-	квартално	SRPS EN ISO 10304-1:2009 SRPS H.Z1.142:1984
19.	Хлориди, Cl-	Учесталост	SRPS ISO 9297-1:2007 SRPS EN ISO 10304-:2009

*Уколико није наведена референтна метода, могу се применити одговарајући међународни и европски стандарди као и нестандардизоване методе развијене у акредитованим лабораторијама и валидоване према захетву стандарда SRPS ISO/IEC 17025 који даје еквивалентне резултате у погледу мерне несигурности испитивања у складу са захтевима прописа којим се уређују ГВЕ.

Учесталост мерења и референтне методе за мерење загађујућих материја у процедним водама прописане су на основу Уредбе о одлагању на депоније, Прилога 6, Табеле 2, и Правилника о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Службени гласник РС", број 33/2016), Прилог 3.
Мерења мора вршити овлашћена лабораторија која о извршеним мерењима треба да припреми извештај у складу са Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима.

6.3.Мониторинг отпадних вода из базена за сакупљање површинске воде (атмосферских и техничких вода од прања возила)

Обавезује се Оператер да уколико буде предавао отпадне воде из базена за сакупљање површинске воде јавном комуналном предузећу на даље упуштање у јавну канализацију, спроводи мониторинг односно врши мерења загађујућих материја и поштује граничне вредности дате, дате су у Табели III-4.

Табела III-4. Граничне вредности загађујућих материја у отпадној води из базена за сакупљање површинске воде пре испуштања у градску канализацију

Ред. број	**Загађујућа материја**	**Јединица мере**	**Гранична вредност**
1.	pH		6,5-9,5
2.	Хемијска потрошња кисеоника (ХПК)	mg/l	1000(VII)
3.	Биохемијска потрошња кисеоника ($БПК_5$)	mg/l	500(VII)
4.	Укупни неорганski азот (NH_4-N, NO_3-N, NO_2-N)	mg/l	120
5.	Укупни азот	mg/l	150
6.	Амонијак, изражен преко азота (NH_4-N)	mg/l	100(I)
7.	Таложне материје након 10 min	mg/l	150(II)
8.	Укупан фосфор	mg/l	20
9.	Екстракт органским растварачима (уља, масноће)	mg/l	50(III)
10.	Минерална уља (IV)	mg/l	30
11.	Феноли (фенолни индекс)	mg/l	50
12.	Катран	mg/l	5
13.	Укупно гвожђе	mg/l	200
14.	Укупни манган	mg/l	5
15.	Сулфиди	mg/l	5
16.	Сулфати	mg/l	400(IX)
17.	Активни хлор	mg/l	30
18.	Укупне соли	mg/l	5000(VIII) (X)
19.	Флуориди	mg/l	50
20.	Укупни арсен(VI)	mg/l	0,2
21.	Укупни баријум	mg/l	0,5
22.	Цијаниди (лако испарљиви)	mg/l	0,1
23.	Укупни цијаниди	mg/l	1
24.	Укупно сребро	mg/l	0,2
25.	Укупна жива(VI)	mg/l	0,05
26.	Укупни цинк(VI)	mg/l	2

27.	Укупни кадмијум(VI)	mg/l	0,1
28.	Укупни кобалт	mg/l	1
29.	Хром VI(VI)	mg/l	0,5
30.	Укупни хром(VI)	mg/l	1
31.	Укупно олово	mg/l	0,2
32.	Укупни калај	mg/l	2
33.	Укупни бакар(VI)	mg/l	2
34.	Укупни никал(VI)	mg/l	1
35.	Укупни молибден	mg/l	0,5
36.	BTEX (бензен, толуен, тиобензен, ксилен)	(V)	0,1
37.	Органски растварачи	(V)	0,1
38.	Азбест	mg/l	30
39.	Токсичност		Однос разблажења LC50% (токсиколошки тест са рибама или дафнијама)
40.	Температура	^oC	40

*мерити када се створе услови, односно када нека овлашћена лабораторија акредитује методу за мерење овог параметра

(I) Одређује се за 24-часовни средње композитни узорак.
(II) Само у том случају се одређује, ако је запремина таложних материја, након 10 мин таложења већа од 5x10-3 m^3/m^3.
(III) У случају дневног протока од 100 m^3/m, за материје биљног и животињског порекла гранична вредност је трострука, а изнад тога двострука.
(IV) Изнад 10 m^3/d.
(V) Гранична вредност је изражена у 10-3 m^3/m^3.
(VI) У случају коришћења остатка од пречишћавања отпадних вода насталог на централном постројењу граничне вредности се могу заоштрити или ако се утврди да долази до сметње на централном пречистачу услед великог броја прикључених индустрија за сваки случај потребно је преиспитати дате вредности.
(VII) Ове вредности могу бити преиспитане узимајући у обзир техничке, технолошке и економске факторе који утичу на избор заједничког пречишћавања комуналних и индустријских отпадних вода на градском постројењу за пречишћавање отпадних вода, као и продор подземних вода у канализацију услед чега концентрација органских материја у дотоку на постројење може бити ниска.

(VIII) Ове вредности могу бити преиспитане узимајући у обзир технолошке факторе који утичу на избор заједничког пречишћавања комуналних и индустријских отпадних вода на градском постројењу за пречишћавање отпадних вода.
(IX) У случају када су одводне цеви бетонске, гранична вредност за сулфате износи 200 mg/l.
(X) У случају када су одводне цеви бетонске, гранична вредност емисије за хлориде износи 1000 mg/l.
За испитивање отпадних вода користити референтне методе, а уколико нема референтне методе могу се применити одговарајући међународни и европски стандарди као и нестандардизоване методе развијене у акредитованим лабораторијама и валидоване према захтеву стандарда SRPS ISO/IEC 17025 који дају еквивалентне резултате у погледу мерне несигурности испитивања у складу са захтевима прописа којим се уређују ГВЕ.

Услови су прописани у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Део III- Комуналне отпадне воде, Табела 1. Граничне вредности емисија за одређене групе или категорије загађујућих материја за технолошке отпадне воде, пре њиховог испуштања у јавну канализацију.

Методе за мерење су прописане у складу са Правилником о условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима. Мерења мора вршити овлашћена лабораторија која о извршеним мерењима треба да припреми извештај у складу са поменутим правилником.

6.4. Мониторинг емисије гасова

Обавезује се Оператер да врши контролу издвајања гаса кроз праћење његовог састава и количине, посебно метана CH_4, угљен-диоксида CO_2 и кисеоника O_2.
Обавезује се Оператер да спроводи мониторинг емисије депонијских гасова на три репрезентативна узорка (биотрна). Врсте гасовитих материја у отпадном гасу чије се концентрације мере, као и учесталост мерења и методе у активној фази депоније дате у Табели III-5:

Табели III-5: Врсте гасовитих материја које се мере, учесталост мерења и методе

Загађујућа материја	Активна фаза	Узорковање/анализа
Метан CH_4	месечно	Стандардне методе које су акредитоване у складу са SRPS CEN/TS 15675.
Угљен-диоксид CO_2	месечно	Стандардне методе које су акредитоване у складу са SRPS CEN/TS 15675.
Кисеоник O_2	месечно	SRPS EN 14789
Водоник-сулфид H_2S	квартално	Стандардне методе које су акредитоване у складу са SRPS CEN/TS 15675.
Водоник H_2	квартално	Стандардне методе које су акредитоване у складу са SRPS CEN/TS 15675.

Врсте гасовитих материја у отпадном гасу чије се концентрације мере, као и учесталост мерења у активној фази депоније прописане су у складу са Табелом 2, Прилога 6, Уредбе о одлагању отпада на депоније.

Оператер након евидентирања довољне количине депонијског гаса треба да размотри употребу овог гаса за добијање енергије
У случају било каквих одступања од уобичајених емисија депонијског гаса Оператер мора о томе одмах обавестити надлежни орган, Министарство надлежно за послове заштите животне средине.
Обавезује се Оператер да резултате мерења доставља надлежном органу за издавање интегрисане дозволе, инспекцији и Агенцији за заштиту животне средине до 31. марта текуће године за претходну годину.

Дифузни извори емисија и емисије непријатних мириса

Обавезује се Оператер да предузме све потребне мере како би се емисије из дифузних извора емисија свеле на минимум.
Обавезује се Оператер да редовно чисти и пере саобраћајнице на платоу депоније како би се спречиле дифузне емисије.
Обавезује се Оператер да обезбеди да се све активности на локацији које резултирају емисијама у атмосферу одвијају на начин који обезбеђује да нема никаквих непријатних мириса ван граница постројења услед одвијања ових активности.
Обавезује се Оператер да редовно врши прекривање радне површине депоније ради смањења дифузних емисија и емисије непријатних мириса.

6.5. Мониторинг земљишта и подземних вода

Обавезује се Оператер да управља процесом рада на начин који ће омогућити да се спречи свако загађивање земљишта на локацији депоније "Врбак".
Оператер ће у случају било каквог неконтролисаног испуштања загађујућих материја у земљиште одмах о томе обавестити надлежни орган и у најкраћем року извршити санацију тог дела земљишта.
Обавезује се Оператер да врши мониторинг подземних вода узимањем узорка из три пијезометра (П1, П2 и П3, као и пијезо бунара), који су постављени тако да прате кретање подземних вода. Ова испитивања се врше у циљу евентуалног утврђивања дешавања акцидентних ситуација у заштитним слојевима депоније, односно утврђивања загађења подземних вода.
Учесталост мерења нивоа и састава подземне воде дата је у Табели III-6.

Табели III-6: Учесталост мерења нивоа и састава подземне воде

	Активна фаза
Ниво подземне воде	сваких шест месеци
Састав подземне воде	сваких шест месеци

Узорци подземних вода, који се узимају у временским интервалима датим у Табели III-6, раде се као комплетне хемијске и бактериолошке анализе у акредитованим установама за ту врсту испитивања.

Уколико резултати испитивања узетих узорака покажу одступање између два мерења, сматра се да је дошло до акцидентне ситуације заштитних слојева депоније. Обавезује се Оператер да у том случају обавести инспекцију надлежну за послове заштите животне средине о насталој ситуацији и предузме све неопходне мере за спречавање ширења загађења подземних вода и земљишта.

6.6. Мониторинг количине падавинских вода

Обавезује се Оператер да у активној фази мери количину падавинских вода на простору депоније, њених пратећих објеката и у широј зони заштите у складу са законом који уређује воде.

6.7.Мониторинг стабилности тела депоније

Обавезује се Оператер да врши мониторинг стабилности депоније кроз праћење података о телу депоније на начин дат у Табели III-7.

Табела III-7: Учесталост мерења нивоа и састава подземне воде

	Активна фаза
Структура и састав тела депоније*	годишње
Особине слегања нивоа тела депоније	годишње

*подаци за утврђивање постојећег стања депоније, површина коју заузима отпад, запремина и састав отпада, начин одлагања, време и трајање одлагања, прорачун преосталог капацитета депоније.
Мерења стабилности тела депоније мора вршити овлашћено лице за обављање ове врсте испитивања.

6.8.Мониторинг заштитних слојева

Обавезује се Оператер да врши мониторинг заштитних слојева посредно преко испитивања квалитета подземних вода или постављених сензора.

6.9.Мониторинг педолошких и геолошких карактеристика

Обавезује се Оператер да врши мониторинг педолошких и геолошких карактеристика тла у непосредној зони депоније. Узорковање се врши једном годишње у току експлоатације.
Сви подаци евидентирају се у депонијској лабораторији и достављају Агенцији за заштиту животне средине.

6.10.Извештавање

Оператер ће извештавати надлежни орган, Министарство надлежно за послове заштите животне средине, Одсек за интегрисане дозволе и Сектор инспекције за заштиту животне средине, о свим извршеним мерењима најмање једанпут годишње.
Оператер ће обавестити надлежни орган, Министарство надлежно за послове заштите животне средине, Одсек за интегрисане дозволе и Сектор инспекције за заштиту животне средине, о резултатима повремених мерења најкасније у року од 30 дана од извршеног мерења.
Обавеза је оператера да Агенцију за заштиту животне средине извештава о мониторингу загађујућих материја које се емитују у ваздух до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

7. Управљање отпадом

Обавезује се оператер да у току обављања своје редовне активности, нестабилних режима рада, као и након престанка рада, управља отпадом тако да обезбеди смањење свих могућих негативних утицаја на животну средину.

7.1.Производња отпада

Обавезује се Оператер да у току редовног рада депоније обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом, односно предузме све мере са циљем смањења производње отпада, посебно опасног отпада, смањења коришћења ресурса, и где год је могуће обезбеди поновну употребу и рециклажу, односно, искоришћење насталог отпада.

7.3.Привремено складиштење отпада

Обавезује се Оператер да отпад који настаје као комерцијални отпад и опасан отпад, услед активности запослених на депонији, складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији.
Забрањује се Оператеру да преузима опасан отпад од трећих лица и привремено складишти у складиштима на локацији депоније. Уколико Оператер одбије прихватање отпада који не испуњава услове о одлагању у складу са чланом 22. Уредбе о одлагању отпада на депоније, и за који се утврди да је потребна допуна или поновно испитивање отпада, може се привремено одложити овај отпад у постојећа складишта на локацији депоније али најдуже до 4 месеца.
Обавезује се Оператер да са опасним отпадом поступа у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10).
Отпад се не може складиштити на простору, као и на манипулативним површинама које нису намењене за складиштење.
Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији постројења дуже од 12 месеци.
Складиште опасног отпада мора бити физички обезбеђено, закључано и под сталним надзором. Забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом.

Обавезује се Оператер да управљање посебним токовима отпада у потпуности усклади са прописаним законским и подзаконским актима у области управљања отпадом.

7.4.Превоз отпада

Обавезује се оператер да за превоз отпада ван локације постројења ангажује искључиво превозника који испуњава све захтеве који су регулисани посебним прописима о транспорту и који има одговарајућу дозволу надлежног органа за транспорт отпада.
Обавезује се оператер да интерни превоз, утовар и истовар отпада насталог у активностима запослених у оквиру локације обавља на начин који ће онемогућити расипање отпада, распршивања и друге негативне утицаје на животну средину.

7.5.Прерада отпада, третман и рециклажа

Обавезује се оператер да са следећим идентификованим врстама отпада, који су настали на лоацији услед активности запослених, поступа у складу са прописаним операцијама наведеним у Табелама III-8-9:

Табела III-8: Опасан отпад

Врста отпада	**Индексни број из каталога отпада**	**Поновно искоришћење/ депоновање**
Оловне батерије	16 06 01*	R
Одбачена електрична и електронска опрема	20 01 35*	R
Флуорецсентне цеви и други отпад који садржи живу	20 01 21*	R
Отпадна хидраулична уља-нехлороване емулзије	13 02 05*	R
Остала хидраулична уља	13 01 13*	R
Адсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије специфицирани), крпе за брисање, заштитна одећа, који су контаминирани опасним супстанцама)	15 02 02*	R

Табела III-9: Неопасан отпад

Врста отпада	**Индексни број из каталога отпада**	**Поновно искоришћење/ депоновање**
Отпадни папир и картон	20 01 01	R
Отпадне гуме	16 01 03	R
Отпадна возила која не садрже ни течности ни друге опасне компоненте	16 01 06	R
Пластика	20 01 39	R
Метали	20 01 04	R

7.6.Документовање и извештавање

Обавезује се Оператер да води дневну евиденцију о отпаду.
Оператер је у обавези да уредно попуњава сваки Документ о кретању отпада и Документ о кретању опасног отпада.
Обавезује се оператер да доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине пети примерак документа о кретању опасног отпада за преузете секундарне сировине које имају карактер опасног отпада.
Обавезује се оператер да доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине први примерак документа о кретању опасног отпада који упућује другом оператеру на даљи третман/одлагање и то 3 дана пре започињања кретања опасног отпада.
Обавезује се оператер да доставља редовне годишње извештаје Агенцији за заштиту животне средине најкасније до 31. марта текуће године за предходну годину

8. Мониторинг буке и вибрација

Обавезује се Оператер да управља процесом рада на начин који ће ниво буке у животној средини свести на најмању могућу меру.

Обавезује се Оператер да управља процесом рада на начин који омогућава да ниво буке у животној средини на граници комплекса депоније не прелази вредности прописане у Табели III-10.

Табела III-10: Дозвољени ниво буке:

Дозвољени ниво буке у dB(A) - ДАН и ВЕЧЕ*	**Дозвољени ниво буке у dB(A) - НОЋ***
65	55

Дозвољени нивои буке одређени су на основу Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС" број 75/2010), Прилог 2, Табела 1- Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору.
Мерење буке у животној средини вршиће се према стандардима SRPS ISO 1996-1 и SPRS ISO 1996-2 (дефинисано Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", број 72/2010).

Обавезује се оператер да врши контролу и мониторинг нивоа буке на локацијама осетљивим на ниво буке са динамиком мерења једном у пет године.
Мерење буке у животној средини може да врши само овлашћена стручна организација која испуњава прописане услове за мерење буке дефинисане Правилником о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и о документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке ("Службени гласник РС" број 72/2010).
Обавезује се Оператер да извештаје о мерењу буке у животној средини учини доступним инспекцији за заштиту животне током редовних прегледа.
Садржина и обим извештаја о мерењу буке у животној средини дефинисана је Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке.

9. Спречавање удеса и одговор на удес

Обавезује се Оператер да у складу са дефинисаним поступцима у случају ванредних ситуација предузме мере које ће минимизирати негативне ефекте на животну средину.
Обавезује се Оператер да спроводи мере контроле одлагања отпада и прати све параметре (концентрације метана и кисеоника на биотрновима, статус фолије, испуштање процедних вода, итд) који могу довести до удеса. Оператер мора да одржава техничко-технолошке системе уз што мање застоја у што дужем циклусу и то кроз превентивне периодичне прегледе, техничку дијагностику, основно одржавање од стране руковаоца, контролне прегледе, планску замену делова и планске периодичне поправке.
Обавезује се Оператер да предузме све превентивне мере како би се спречило настајање пожара и експлозија на депонији.
Обавезује се Оператер да у случају акцидента, према прописаној процедури, утврди узрок акцидента, идентификује датум, време и место акцидента. Оператер мора том приликом идентификовати све врсте емисија у животну средину и применити све мере потребне да се поменуте емисије смање, као и проценити ефекат сваке такве предузете мере.
Оператер ће након акцидента предузети све потребне мере за отклањање последица који је исти изазвао по животну средину.

9.1. Извештавање у случају удеса

Обавезује се Оператер да у случају акцидента одмах о томе обавести надлежне органе, Министарство надлежно за послове заштите животне средине-инспекцију за заштиту животне средине, Министарство унутрашњих послова, као и јединицу локалне самоуправе.
Оператер је дужан да у најкраћем року обавести надлежне органе о планираним мерама за отклањање последица акцидента, а након завршене анализе свих аспеката акцидента, да предложи превентивне мере за спречавање будућих акцидената.

10. Нестабилни (прелазни) начини рада

Пуштање у рад сваке фазе депоније и подешавање рада вршити по утврђеном редоследу поступака којима ће се осигурати сигурност процеса и свести на минимум појаву акцидентних ситуација.
Престанак рада депоније вршити по утврђеном редоследу поступака.
Редовно одржавати, прегледати и тестирати опрему према стандардним процедурама.
Придржавати се процедура и корективних мера уграђених у систем управљања процесом одлагања отпада, у случајевима могућих кварова и отказивања опреме и машина.

11. Дефинитивни престанак рада постројења или његових делова

Обавезује се Оператер да се у случају престанка рада придржава Плана за затварање постројења којим се умањује или у потпуности уклањају негативни утицаји депоније неопасног отпада на животну средину, приложеног уз захтев за издавање интегрисане дозволе као Прилог 11.
Обавезује се Оператер да поступа у складу са начином и процедуром затварања депоније датим у Прилогу 5 Уредбе о одлагању отпада на депоније.
Обавезује се оператер да након завршеног периода експлоатације депоније формира горњи прекривни слој који испуњава следеће техничко-технолошке услове:
-слој за дренажу депонијског гаса ≥0,3 m
-непропусни минерални слој ≥0,5 m
-слој за рекултивацију ≥0,5 m
Као слој за рекултивацију може да се користи компост или отпад добијен другим технологијама биолошког третмана, који по саставу задовољава граничне вредности параметара за одлагање отпада.

Обавезује се Оператер да при затварању депоније обезбеди несметано функционисање система за дегасификацију и система за прикупљање и пречишћавање процедних вода све док за тим постоји потреба.
Извршити прекид у снабдевању инфраструктурних садржаја на локацији–водоводне инсталације, електроенергетске инсталације, итд. Након демонтаже/затварања сву опрему уклонити са локације постројења и правилно одложити. Уколико се опрема не може поново искористити у другом постројењу или продати у таквом стању, размонтирати је, а преостали метални отпад продати овлашћеној организацији за сакупљање отпада. После престанка рада и затварања постројења, сав отпадни материјал од демонтаже и рушења објекта, предати на даљи третман овлашћеном правном лицу које се бави третманом отпада и рециклажом ове врсте отпада.
Обавезује се Оператер да пре затварања депоније поднесе Захтев за интегрисану дозволу за престанак активности (затварање постројења).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Оператер је 06.01.2014. године предао захтев за издавање интегрисане дозволе надлежном органу, Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, под бројем 353-01-00014/2014-08. Оператер је у то време био регистрован у Агенцији за привредне регистре под називом "A.S.A EKO" d.o.o. тако да је захтев поднет под тим називом. С обзиром да захтев није био комплетан надлежни орган је 20.02.2014. године Оператеру послао допис о допуни захтева за интегрисану дозволу у складу са чланом 8. и 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, са роком за допуну од 120 дана. Због обимности документације Оператер се 18.07.2014. обратио надлежном органу са молбом за продужење рока за допуну документације. Дописом од 08.12.2016. године Оператер је обавестио овај надлежни орган да је дошло до промене пословног имена компаније "A.S.A EKO" d.o.o. у "FCC EKO" d.o.o. и уз допис доставио извод из Агенције за привредне регистре, којим се доказује ова промена извршена 06.10.2016. године. Од дана подношења захтева за издавање интегрисане дозволе 06.01.2014. године, надлежни орган је са Оператером одржао неколико састанака а консултације су обављане и телефонским путем. Оператер је 26.12.2016. надлежном органу предао захтев за издавање интегрисане дозволе који је урађен у складу са чланом 8. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе. Оператер је уз захтев приложио и сву потребну документацију дефинисану чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, укључујући и Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења прописаним условима у складу са Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима. Такође, оператер је уз захтев предао и све потребне дозволе и сагласности издате од стране других органа и организација, изјаву којом потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности, као и доказ о уплаћеној административној такси. Процедура издавања интегрисане дозволе је званично почела 28.12.2016. године када је пријем захтева за интегрисану дозволу оператера "FCC EKO" d.o.o. за депонију "Врбак" у Лапову оглашен у дневном листу "Данас" и на интернет страници министарства. О пријему захтева обавештени су и Општина Лапово-Одељење за привреду, финансије и заједничке послове, Министарство пољопривреде и заштите животне средине-Републичка дирекција за воде и Завод за заштиту природе Србије. Јавни увид у захтев за издавање интегрисане дозволе трајао је 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву и у поменутом року могла су се доставити мишљења на захтев овом надлежном органу.

У законском року није стигло ни једно мишљење на захтев за издавање интегрисане дозволе. Процедура је настављена и надлежни орган је приступио изради нацрта интегрисане дозволе. У оквиру процедуре издавања интегрисане дозволе дана 9.03.2017. обављен је обилазак локације депоније "Врбак" у циљу провере информација из захтева за издавање интегрисане дозволе.

Израда нацрта интегрисане дозволе је оглашена 24.03.2017. године у дневном листу "Данас" и на интернет страни министарства. О израђеном нацрту интегрисане дозволе обавештени су и други надлежни органи и заинтересована јавност: Општина Лапово-Одељење за привреду, финансије и заједничке послове, Министарство пољопривреде и заштите животне средине-Републичка дирекција за воде и Завод за заштиту природе Србије. Јавни увид у нацрт интегрисане дозволе трајао је 15 дана од дана пријема обавештења о израђеном нацрт интегрисане дозволе. У законском року од надлежних органа нису стигли коментари, а од

стране заинтересоване јавности дана 04.04.2017. године достављено је мишљење адвоката Невенке Т. Савић из Шапца, улица Господар Јевремова бр. 10. Адвокат Невенка Т. Савић је у 5 тачака изнела мишљење на објављени нацрт. Решењем министра од 27.03.2017. године под бројем 353-01-00014/2014-08, формирана је Техничка комисија за оцену услова у нацрту интегрисане дозволе у саставу : Нада Лукачевић, шеф одсека за интегрисане дозволе у својству председника техничке комисије, Ивана Милошевић, саветник у одсеку за интегрисане дозволе, Гордана Перовић, руководилац Групе за развој система управљања отпадом, сви из Сектора за планирање и управљање у животној средини, Минстарства пољопривреде и заштите животне средине, и независни стручњак Бојана Вукадиновић из Центра за чистију производњу Републике Србије. Састанак техничке комисије је одржан 10. маја 2017. године.Техничка комисија је поред услова прописаних у нацрту интегрисане дозволе имала задатак и да размотри пристигло мишљење представника заитересоване јавности, адвоката Невенке Т. Савић из Шапца, на нацрт интегрисане дозволе. Након разматрања коментара донета су следећа мишљења чланова Техничке комисије:

Коментар представника заинтресоване јавности бр. 1

У складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Сл. гласник РС", бр. 92/2010), члан 7 став 3 депонија "Врбак" на предметној локацији, између осталог, мора да има "објекат за секундарну сепарацију отпада". Увидом у нацрт интегрисане дозволе 353-01-00014/2014-08, као и увидом на терену локације саме депоније, утврђено је да такав објекат НЕ ПОСТОЈИ.

Мишљење Техничке комисије на коментар бр. 1

Интегрисана дозвола се односи на локацију активности, у овом случају је то локација депоније "Врбак'" у Лапову. Активности које се одвијају на другим локацијама (рециклажна дворишта) могу се само поменути али се не обрађују кроз интегрисану дозволу.
У Уредби о одлагању отпада на депоније ("Сл. гласник" РС, бр. 92/2010) у члану 7. тачки 3. наводи се да се техничко-технолошки услови за изградњу депоније при изградњи депоније на изабраној локацији односе (поред осталог) на објекат за секундарну сепарацију отпада. Такође, наведено је да су техничко-технолошки услови за пројектовање и изградњу депоније ближе дати у Прилогу 2: Техничко и технолошки услови за пројектовање, изградњу и пуштање у рад депоније, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део. У Прилогу 2, тачка 3: Услови за објекат за секундарну сепарацију отпада, у ставу 2 се наводи: **Простор за објекат за секундарну сепарацију допремљеног отпада може се укључити у систем и у току експлоатације депоније, а када се за то стекну услови**. Из овога јасно следи да обавеза постојања објекта за сепарацију отпада није нужна у почетку рада депоније већ оператер сам процењује када, и да ли уопште, да успостави такав систем. Оператер је у Радном плану управљања отпадом дао објашњење да је у насељима која су покривена системом сакупљања отпада од стране оператера успостављен систем примарне селекције отпада кроз одвојено сакупљање појединих фракција секундарних сировина (жута канта за сав рециклабилни отпад: папир, картон, тетрапак, ПЕТ амбалажа, стакло и лименке), да се даља сепарација тих појединачних фракција одвија у рециклажним двориштима и да се на тим местима секундарне сировине балирају и продају даље оператерима који имају постројења за третман ових врста отпада. Ово је објашњено на страници 24 дозволе. С

обзиром да је примарна селекција прва у хијерархији управљања отпадом, чланови Техничке комисије су мишљења да се коментар не може уважити.

Коментар представника заинтересоване јавности бр. 2

У складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Сл. гласник" РС, бр. 92/2010), члан 8 став 2, рад депоније се може одобрити ако су испуњени услови из чл 5. и 7. предметне уредбе.С обзиром на чињеницу да депонија "Врбак" НЕ ИСПУЊАВА горе наведене услове, мишљења смо да им се не може издати интегрисана дозволе.Посебно у светлу чињенице да фирма FCC ЕКО имала довољно времена да свој рад усклади са законском регулативом, посебно Уредбом о одлагању отпада на депоније која је на снази од 2010. године.

Мишљење Техничке комисије на коментар бр. 2

Одговор на овај коментар је делимично дат и кроз одговор на претходни коментар. Оператер није у обавези да има објекат за секундарну сепарацију на депонији ако има ефикасну примену примарне сепарацију. Поред тога, сва документа за изградњу (делимична употребна дозвола из 2008., процена утицаја из 2008. и др. су издата пре објављивања Уредбе о одлагању отпада на депоније (5. децембар 2010.). Депонија је према подацима које је Оператер доставио у захтеву почела са радом 2009. године, што је и наведено у нацрту дозволе на страни 2.

Коментар представника заинтересоване јавности бр. 3

Не постојање "објекта за секундарну сепрацију отпада"је у директној колизији са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. Гласник РС", бр. 135/2004 и 25/2015) и то са чланом 3 став1, став 3 и став 4, чл 6 став 4, чл 8 став 7, став 8 и став 9.

Мишљење Техничке комисије на коментар бр. 3

У Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине поменути чланови се односе на:
Члан 3.
-став 1: Основна начела интегрисаног спречавања и контроле загађивања :1) Начело предострожности –свака активност мора бити спроведена на начин да се: не проузрокује било какво знатно загађење; спрече или смање емисије на самом извору загађивања које доводе до загађења ваздуха, воде и земљишта; спречи или смањи коришћење необновљивих природних ресурса и енергије; спречи или смањи стварање отпада; сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјалан добра.
-став 3: Одсуство научне поузданости не може бити разлог за непредузимање мера интегрисаног спречавања и контроле загађивања животне средине у случају могућих значајних утицаја на животну средину.
-став 4: Потпуна узајамна координација надлежних органа у поступку издавања дозвола и одређивању услова омогућава постизање највишег практично могућег нивоа заштите животне средине као целине
Члан 6.

-став 4 не постоји у поменутом члану закона
Члан 8.
-ставови 7, 8 и 9 не постоје у поменутом члану закона

Закључак чланова Техничке комисије је да ставови у члану 3 не указују на постојање колизије између "не постојања објекта за секундарну сепарацију отпада" и начела предострожности јер је примарна селекција коју Оператер спроводи најпожељнија опција у хијерархији управљања отпадом. Отпад одвојен секундарном сепарацијом је запрљан, далеко мање тржишне вредности, док је отпад који се сакупља примарном сепарацијом тржишно вреднији пошто се обезбеђују квалитеније секундарне сировине и самим тим се смањује коришћење необновљивих природних ресурса и енергије. С обзиром да у члановима 6. и 8. не постоје ставови наведени у коментару, већ тачке (тачка 7, 8 и 9), чланови Техничке комисије нису могли разматрати овај део коментара. Из свега наведеног чланови Техничке комисије су мишљења да се коментар не може усвојити.

Коментар представника заинтересоване јавности бр. 4

Такође, у тачки 7.3. привремено складиште отпада, наводи се да је оператер у обавези да отпада који настаје као опасан отпад складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији, а нигде није наведено да на локацији депоније "Врбак" постоји место које је технички опремљено за складиште опасног отпада у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (Сл. гласник РС, бр. 92/10).поставља се питање одакле потиче такав опасан отпад, да ли од саме активности оператера на депонији, или од примарне односно секундарне сепарације који се допрема на депонију, а која не постоји на депонији.

Мишљење Техничке комисије на коментар бр. 4.

Оператер на локацији депоније сме да привремено складишти (до 12 месеци) опасан отпад који је **настао у току рада оператера а забрањено је прихватање опасног отпада од трећег лица**. У Радном плану оператер је навео које су то врсте опасног отпада који настаје на локацији: оловне батерије (акумулатори од механизације на локацији багера и компактора); одбачена електрична и електронска опрема (стари рачунари и штампачи из канцеларија на депонији); флуоресцентне цеви; отпадна хидраулична уља, адсорбенти, филтерски материјла, замашћене крпе од брисања руку, итд). Опасан отпад оператер не сме да преузима од других ради третмана или одлагања на локацији депоније. По питању овог коментара став чланова Техничке комисије је да се прихвати коментар и да се у нацрт дозволе ради додатног појашњења у тачки 7.3. нагласи да се ради о отпаду који се генерише на локацији од активности рада Оператера (канцеларијски отпад, отпадни електрични и електронски производи, флуоресцентне цеви, оловне батерије- акумулатори, отпадна уља и замашћене крпе од поправке возила на депонији-багера, компактора, камиона и филтери за ваздух који потичу од наведене механизације).

Коментар представника заинтересоване јавности бр. 5

У наслову нацрта предметне интегрисане дозволе сте навели да се дозвола регистарског броја 10 издаје за рад санитарне депоније и обављање активности одлагања неопасног

отпада, на локацији "Врбак" у Лапову, КП бр 666 КО Лапово. Затим у делу II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ, 1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет наводи се: "На депонију "Врбак" одлаже се чврсти неопасан отпад из домаћинстав, комерцијални комунални отпад и инертни индустријски отпад, као и отпад који се користи као технолошки материјал за прекривање депонованог отпада".Даље наводите: " На депонији "Врбак" одлаже се и азбести отпад у посебну касету..."
Мишљења смо да су горе наведене активности за које је поднет захтве у потпуности у складу са условима и критеријумима које мора да задовољава отпада који се одлаже на САНИТАРНУ депонију и депонију ИНЕРТНОГ НЕОПАСНОГ ОТПАДА.
Међутим, у тачки 2. Критеријуми за прихватање отпада на депонији наводите:
-У тачки 2. Неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада.Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 14/2016) су јасно дефинисани појмови неопасног и инертног отпада у чл 5 став 8 и став 15. Мишљења смо да се на санитарну депонију не може одлагати неопасан отпад без обзира што задовољава критеријуме за одлагање неопсаног отпада на депоније, посебно што у делу II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ, 1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет, не стоји да је поднет за ову врсту отпада.
У тачки 3. Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован), чија је процедна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлгање опасног отпада на депоније неопасног отпада.
Мишљења смо да се опасан отпад не може одлагати на санитарне депоније (осим азбеста и отпада који садржи азбест) и депоније инертног неопасног отпада, јер је по самој дефиницији опасног отпада он не може да буде инертан и неопасан а и у делу II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ, 1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет, не стоји да је поднет за ову врсту отпада, тако да смо врло зачуђени да им се одобрава депоновање отпада за који нису тражили дозволу!
Мишљења смо да неопасан и инертан солидификат, без обзира на порекло отпада који је солидификован, може и треба да се користи као технолошка прекривка на депонији. Такође смо мишљења да свака шаржа солидификата мора да буде испитана у акредитованим установама и тек ако Извештај о карактеру отпада покаже да се ради о инертном материјалу који задовољава услове и критеријуме за одлагање на санитарну депонију и депонију неопасног инертног отпада, може да се одлаже на депоније, односно користи као технолошка прекривка.

Мишљење Техничке комисије на коментар бр. 5.

У члану 5 Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 14/2016) који се односи на изразе употребљене у овом закону постоји само један став који се састоји од 37 тачака. Тачка 8 се односи на дефиницију инертног отпада а тачка 18 на дефиницију опасног отпада. Реченица " Мишљења смо да се на санитарну депонију не може одлагати **неопасан** отпада без обзира што задовољава критеријуме за одлагање неопасног отпада на депоније, посебно што у делу II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ, 1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет, не стоји да је поднет за ову врсту отпада." је контадикторна, јер се на санитарну депонију одлаже неопасан отпад. У делу II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ, 1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет, даје се опис активности без навођења за коју врсту отпада је поднет захтев за интегрисану дозволу. Према члану 13. Уредбе о одлагању отпада на депоније, ставу 3, у делу

II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ, 2. **Критеријуми за прихватање отпада на депонији наведено је које врсте отпада се могу прихватити на депонију, наводи се:**

На депонију "Врбак" прихвата се само отпад који испуњава критеријуме за прихватање отпада за сваку класу депоније. На депонију се може одложити:

1. Комунални отпад;
2. Неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада;
3. Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депоније неопасног отпада

Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл. гласник РС", бр. 56/10) у Прилогу 8, у Табели 2 прописани су параметри са граничним вредностима концентрације у грануларном отпаду за одлагање нереактивног опасног отпада на депоније неопасног отпада у касете које се не користе за одлагање биодеградабилног отпада. Све ово значи да је одлагање нереактивног опасног отпада дозвољено на депонијама неопасног отпада.
Решењем о издавању дозволе за одлагање отпада на депонију неопасног отпада на локацији оператера, бр. 19-00-00836/2011-02 од 1.03.2012. године, које је донело Министарство животне средине, рударства и просторног планирања, у тачки 4.3.2. наведене су врсте неопасног отпада које се могу одлагати на депонију "Врбак" а у тачки 4.3.3. наведене су врсте опасног отпада које су дозвољене за одлагање:

4.3.3. Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад из тачке 4.3.2. и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депонији неопасног:

- отпади од обраде азбеста (06 13 04*),
- шљака и прашина из котла из процеса ко-спаљивања, која садржи опасне супстанце (10 01 14*),
- летећи пепео из процеса ко-спаљивања који садржи опасне супстанце (10 01 16*),
- муљеви и филтер – колачи (погаче) из процеса третмана гаса који садрже опасне супстанце (10 02 13*),
- мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика који садрже опасне супстанце (17 01 06*),
- земља и камен који садрже опасне супстанце (17 05 03*),
- ископ који садржи опасне супстанце (17 05 05*),
- отпад који спада са гусеница који садржи опасне супстанце (17 05 07*),
- изолациони материјали који садрже азбест (17 06 01*),
- остали изолациони материјали који се састоје од или садрже опасне супстанце (17 06 03*),
- грађевински материјали који садрже азбест (17 06 05*),
- остали отпади од грађења и рушења (укључујући мешане отпаде) који садрже опасне супстанце (17 09 03*),

- отпади означени као опасни, делимично стабилизовани (19 03 04*).

На основу свега изнетог закључак Техичке комисије је да се коментари 1, 2, 3 и 5 не прихвате, а да се коментар 4 прихвати и да се у дозволу додатно појасни део око складиштења опасног отпада, у тачкама 7.3. и 7.4.
Након састанка Техничка комисија је сачинила извештај са оценом услова утврђених у нацрту интегрисане дозволе и исти доставила надлежном органа без одлагања. Извештај је сачињен 22.05.2017. године. Техничка комисија је закључила да се након уношења измена у дозволу у делу усаглашених примедби на састанку комисије, оператеру, "FCC EKO" d.o.o. за депонију "Врбак" у Лапову, може издати интегрисана дозвола. Овакав став Техничка комисија је проследила надлежном органу. На основу захтева оператера за издавање интегрисане дозволе, приложене документације уз захтев, обиласка локације, програма мера прилагођавања рада постојећег постројења прописаним условима, извештаја и оцене Техничке комисије, као и мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности, Министарство пољопривреде и заштите животне средине је донело одлуку о издавању интегрисане дозволе, регистарског броја 9, оператеру "FCC EKO" d.o.o., за рад депоније и обављање активности одлагања неопасног отпада, на локацији "Врбак" у Лапову, као што је дато у диспозитиву овога решења. Трошкове Републичке административне таксе поступка издавања интегрисане дозволе у износу од 125.250,00 динара, према тарифном броју 192, сносио је Оператер, "FCC EKO" d.o.o.

Поука о правном леку: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор пред Управним судом у Београду у року од 30 дана од дана достављања решења.

Прилози:
1.Листа докумената
2.Нетехнички приказ података на којима се
захтев заснива
3.Листа правних прописа

Доставити:
-Оператеру
-У регистар издатих дозвола
-Републичкој инспекцији за
заштиту животне средине
-Адвокату Невенки Т. Савић, ул. Господар Јевремова бр. 10, Шабац
-Архиви

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

др Стана Божовић